

Groenvisie Maasgouw 2030

BTL

Advies

GROENVISIE MAASGOUW 2030

Elsloo, april 2016

projectnummer: 244033

BTL Advies BV.
Tuin- en landschapsarchitecten & Omgevingsadviseurs
Stationsstraat 61
Postbus 576
6180 AB Elsloo
t: 046 4360850
advies@btl.nl
www.btladvies.nl

In opdracht van:
gemeente Maasgouw

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	7	Deel II: Groenbeheerplan	89
1.1. Aanleiding & doelstelling	7	1. Differentiatie in kwaliteitsniveaus	90
1.2. Kaders	7	1.1 Gebiedsindeling	
1.2.1. Kaders vanuit landelijke wet- en regelgeving		1.2 Gewenste zonering	
1.2.2. Kaders vanuit gemeentelijk beeld		1.3 Actiepunten	
1.3. Leeswijzer	10	2. Inrichtingsrichtlijnen voor het groen	91
2. Visie	13	2.1 Algemene richtlijnen	
2.1. (Multi)functioneel groen	13	2.2 Beheergroepen versus kwaliteitsniveaus	
2.2. Groen in aansluiting op cultuurhistorie	14	3. Biodiversiteit en duurzaamheid	94
2.3. Duurzaamheid	15	3.1 Kansen voor biodiversiteit binnen de kernen	
2.4. Anticiperen op klimaatsveranderingen	16	3.2 Kansen voor waterberging	
2.5. Groen doen we samen	17	3.3 Gebruik van chemische middelen	
2.6. Ecologie en biodiversiteit	17	4. Speelruimte in relatie tot de groenstructuur	97
Deel I: Groenstructuurplan	19	5. Rotondes	98
1. Maasbracht	21	6. Burgerparticipatie en inspraak	98
2. Brachterbeek	26	6.1 Doelstelling burgerparticipatie in Maasgouw	
3. Linne	32	6.2 Randvoorwaarden voor planvorming en onderhoud	
4. Beegden	39	Deel III: Maatregelenplan	103
5. Heel	46	1. Uitgangspunten, prioriteiten en budget	103
6. Panheel	51		
7. Wesseem	56		
8. Thorn	63		
9. Stevensweert	68		
10. Ohé en Laak	73		
11. Osen en Pol	78		
12. Buitengebied	82		

1. INLEIDING

Groen in Maasgouw draagt in sterke mate bij aan de identiteit, herkenbaarheid en leefbaarheid van de leefomgeving, en biedt ruimte aan recreatie en ontmoeting. Groen is een onmisbaar onderdeel van een duurzame leefomgeving. Om de kansen die groen biedt, optimaal te kunnen benutten, dient het groen niet sectoraal maar als integraal onderdeel van de openbare ruimte te worden beschouwd.

Groen kost niet alleen geld maar levert ook iets op. Wetenschappelijk onderzoek (o.a. *het rapport Groen, gezond en productief: uitgegeven door TEEB NL*) toont aan dat groen niet alleen maar een kostenpost is op de gemeentelijke begroting maar ook een financiële waarde heeft. Een groene leefomgeving resulteert daardoor niet alleen in een prettige woonomgeving voor burgers, maar levert ook een financieel voordeel op doordat bijvoorbeeld de woningwaarde stijgt en ziektekosten/ personeelsuitval afnemen. De gemeente Maasgouw is daarom zuinig op het bestaande groen en zet bij nieuwe ontwikkeling de meerwaarde die het groen kan bieden zo optimaal mogelijk in.

Met de Groenvisie Maasgouw 2030 legt de gemeente Maasgouw de gewenste koers vast voor de ontwikkeling van het groen tot 2030, en maakt kansen inzichtelijk voor de versterking van de cultuurhistorische beleving van de kernen, flora en fauna, duurzaamheidsambities en burgerparticipatie.

1.1. Aanleiding en doelstelling

De gemeente Maasgouw heeft in 2012 de structuurvisie 2030 vastgesteld. Hierin is uitgewerkt welke kwaliteiten de gemeente in de openbare ruimte wil behouden en/of verder ontwikkelen. Daarnaast biedt het een kader voor ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening. Met de Groenvisie Maasgouw 2030 wordt de structuurvisie 2030 doorvertaald naar de inrichting en het beheer van groen en wordt een integrale visie gevormd voor de kernen waarbij de identiteit en herkenbaarheid van ieder afzonderlijke kern wordt gewaarborgd.

Doelstelling:

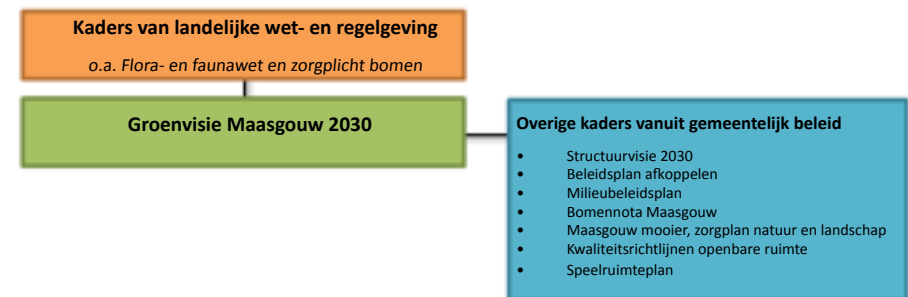
De Groenvisie Maasgouw 2030 streeft naar een samenhangend groen netwerk dat bijdraagt aan een aantrekkelijke en duurzame woon- en leefomgeving voor de inwoners, ondernemers en bezoekers van de gemeente Maasgouw mét kansen voor flora en fauna. Met een integraal afgewogen groenvisie worden tijdig onderbouwde keuzes gemaakt voor ruimtelijke ontwikkelingen, inrichting en beheer van de openbare ruimte, oftewel:

Het juiste groen op de geschikte plaats met een adequate inrichting en een passend (doelmatig) beheer, afgestemd op de beschikbare financiële middelen.

De Groenvisie Maasgouw 2030 wordt opgesteld voor alle groene gemeentelijke eigendommen in de kernen én het buitengebied van de gemeente Maasgouw. De visie is niet alleen sturend maar is ook uitnodigend en biedt ruimte voor partijen (maatschappelijke organisaties, ondernemers, burgers) die bij willen dragen aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. De rol van de gemeente is hierbij niet alleen kaderstellend maar in toenemende mate ook regisserend. Deze regisserende rol vertaalt zich in initiatieven waarbij, in samenwerking met bewoners en/of ondernemers, naar een geschikte maatwerkoplossing wordt gezocht.

1.2. Kaders

De Groenvisie Maasgouw 2030 heeft zoals weergegeven in onderstaand schema zowel raakvlakken met diverse kaders vanuit landelijk als gemeentelijk beleid. Het landelijk beleid is leidend bij de inhoudelijke vormgeving van de visie. De Groenvisie Maasgouw 2030 staat in de hiërarchische structuur van gemeentelijke kaders op een gelijk niveau met de overige kaders en geeft de ideale situatie weer op gebied van groen. Op projectniveau worden de verschillende gemeentelijke visies op elkaar afgestemd en project specifiek gemaakt.

1.2.1 Kaders vanuit landelijke wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van inheemse plant- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt hierbij is het 'nee, tenzij beginsel'. De Flora- en faunawet heeft onder andere gevolgen voor het beheer van groenvoorzieningen, nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en het gebruik van terreinen. Bij al deze activiteiten moet altijd gekeken worden naar de huidige natuurwaarden en de (mogelijk) schadelijke gevolgen die soorten ondervinden bij de uitvoering van activiteiten.

Voor uitvoering van activiteiten die in strijd zijn met de Flora- en faunawet dient ontheffing te worden aangevraagd. Uitgezonderd zijn algemeen voorkomende beschermde soorten. Voor deze soorten geldt veelal een vrijstelling van de verbodsbepalingen. Hiervoor is wel de algemene

zorgplicht van toepassing. Verschillende organisaties hebben in het kader van de Flora- en faunawet gedragscodes opgesteld of hebben deze in voorbereiding. Het betreft voor gemeenten de gedragscodes voor Bestendig beheer, Ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting en de gedragscode Bestendig gebruik, opgesteld door de Vereniging Stadswerk Nederland en de Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners.

Bij het uitvoeren van groenonderhoudswerkzaamheden wordt gewerkt conform de flora- en faunawet. De gemeente Maasgouw maakt hiervoor gebruik van de Gedragscode Bestendig beheer en onderhoud groenvoorzieningen, Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer en Gedragscode Natuurbeheer.

Zorgplicht bomen

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht ten aanzien van de gemeentelijke bomen. Om invulling te geven aan deze zorgplicht dient de boombeheerder zorgvuldig onderhoud te plegen en zijn bomen te controleren op veiligheid. Daarnaast is het van belang een goede schriftelijke registratie te hebben, waaruit blijkt dat de boomeigenaar aan zijn zorgplicht voldoet. De gemeente Maasgouw voert conform de Bomennota gemeente Maasgouw, periodiek visuele boomcontroles uit, registreert de resultaten hiervan en treft passende maatregelen (zoals reguliere snoeiwerkzaamheden maar ook specifieke maatregelen zoals boomverankeringen etc.) om de boomveiligheid te kunnen garanderen.

1.2.2 Kaders vanuit gemeentelijk beleid

Structuurvisie 2030

Het doel van de Structuurvisie Maasgouw 2030 is om een kader te scheppen voor ontwikkelingen in de toekomst op het gebied van ruimtelijke ordening. Het beleid en de ambities van de gemeente Maasgouw zijn hierin uitvoerig beschreven. De gemeenteraad heeft de Structuurvisie op 5 juli 2012 vastgesteld.

De structuurvisie is in essentie een ruimtelijk plan, maar geeft ook de samenhang met economisch, ecologisch of sociaal-maatschappelijk beleid aan. De structuurvisie schetst het beeld van hoe Maasgouw er op lange termijn, in 2030, uitziet. Hierbij zijn deelgebieden gedefinieerd waarbij aan ieder deelgebied functies zijn gekoppeld. Zo wordt vanuit de structuurvisie al een eerste aanzet gegeven voor de verdere ontwikkeling, en het behoud van natuur. Hierbij is de structuurvisie met name gericht op het buitengebied en niet op het relatief kleinschalige groen in de kernen.

Beleidsplan afkoppelen

Ter voorkoming van een overbelasting van de rioolwaterzuiveringsinstallatie, overstorten van afvalwater op oppervlaktewater en wateroverlast in woongebieden heeft de gemeente Maasgouw het beleidsplan afkoppelen opgesteld. Met het afkoppelbeleid speelt de gemeente in op landelijk en provinciaal beleid, maar ook op beleidskaders vanuit waterschappen. Belangrijkste thema's hierbij

zijn klimaatadaptie, verbeteren van de waterkwaliteit, tegengaan van verdroging en duurzaamheid.

Voor oplossingen binnen het bebouwd gebied wordt gezocht naar gecombineerde gebruiksfuncties. Per kern zijn op basis van afvoergegevens en hoogteligging concrete afkoppelkansen in kaart gebracht. Waar mogelijk wordt afstemming gezocht met geplande renovaties.

Binnen het bestaande straatprofiel vormt de aanwezige groenvoorziening een belangrijke factor in het vinden van een lokale mogelijkheid voor waterberging. Hiermee is de Groenvisie Maasgouw 2030 nauw verbonden met het beleidsplan afkoppelen.

Milieubeleidsplan

Met het Milieubeleidsplan 2014-2018 werkt de gemeente Maasgouw verder aan een schone en duurzame leef-, woon- en werkomgeving, voor haar huidige én toekomstige inwoners. Het plan legt vast wat de gemeente Maasgouw de komende jaren op milieugebied wil bereiken, welke aanpak daarbij wordt gehanteerd en welke acties worden ingezet. Belangrijk speerpunt binnen het milieubeleidsplan is de voorbeeldfunctie van de gemeente Maasgouw ten aanzien van het realiseren van de doelstellingen.

Ten aanzien van de openbare ruimte heeft het milieubeleidsplan met name raakvlakken op het gebied van water(berging), natuur en landschap, en natuur- en milieueducatie. Voor deze thema's is de gewenste ontwikkelingsrichting op hoofdlijnen beschreven en is een doorkijk gemaakt naar actuele en toekomstige ontwikkelingen. Enkele van de gewenste ontwikkelingsrichtingen hebben direct betrekking op het openbaar groen waarmee de relatie met de Groenvisie Maasgouw 2030 al snel kan worden gelegd.

Bomennota Maasgouw

Bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de omgeving waarin wij wonen, werken en recreëren. Ze maken er een waardevol en onmisbaar onderdeel van uit. Hoofddoel van de bomennota is het realiseren van een kwalitatief hoogwaardig (veilig) en duurzaam bomenbestand in de gemeente Maasgouw. De belangrijkste nevendoelen die met deze nota worden nagestreefd zijn:

- Deregulering; Het streven is om minder bomen beter te beschermen waardoor het aantal omgevingsvergunningen (voorheen kapvergunning) afneemt. Daarnaast wordt gestreefd naar het vooraf betrekken van belanghebbenden bij de afweging om bomen al dan niet te kappen.
- Beperking van overlast en schade door en aan bomen. Dit kan door de juiste boom op de juiste plaats te zetten.

Voor het in stand houden van een hoogwaardig en duurzaam bomenbestand is in de bomennota reeds een aanzet gemaakt in de huidige en gewenste boomstructuur. De boomstructuur is onlosmakelijk verbonden met de groenstructuur, welke naast bomen ook voor een groot gedeelte

wordt bepaald door overige groenvoorzieningen in de wijk zoals plantsoenen, pleintjes, speelplekken en dorpsranden.

Maasgouw Mooier, zorgplan natuur en landschap

De gemeente Maasgouw heeft een bijzonder buitengebied. Kenmerkend is de Maas met de Maasplassen, maar ook de Beegderheide, de cultuurhistorisch waardevolle Linnerweerd, de historische dorpskernen en het agrarische cultuurlandschap. Dit afwisselende landschap is de onmisbare basis van economische activiteiten als landbouw, bosbouw, recreatie en toerisme.

Bij de instandhouding van een kwalitatief hoogwaardig cultuurlandschap staan identiteit en duurzaamheid centraal. Met de identiteit worden de kenmerkende abiotische, biotische en culturele eigenschappen van een landschap bedoeld die een bepaald gebied van andere gebieden onderscheidt én de betrokkenheid van mensen bij dat gebied. Bij duurzaamheid draait het om het in balans brengen en doorgeven van waarden als volksgezondheid en welbevinden met de intrinsieke ecologische waarden (de planten, dieren en ecosystemen). Maasgouw Mooier dient als basis voor de beoogde projectmatige samenwerking tussen de gemeente Maasgouw en de stichting IKL voor een periode van tien jaar waardoor een bijdrage wordt geleverd aan het verbeteren van de kwaliteit

van natuur en landschap in het buitengebied.

Het zorgplan natuur en landschap en de Groenvisie Maasgouw 2030 hebben met name in de dorpsranden en het groen in het buitengebied raakvlakken met elkaar en is daartoe opgenomen als kader voor de uitwerking van de Groenvisie Maasgouw 2030.

Kwaliteitsrichtlijnen openbare ruimte gemeente Maasgouw

De gemeente Maasgouw heeft (technische) kwaliteitsrichtlijnen voor de openbare ruimte opgesteld. Door het hanteren van deze richtlijnen wordt de inrichting van de openbare ruimte zo vormgegeven dat deze ook duurzaam onderhouden kan worden. Tevens wordt middels de kwaliteitsrichtlijnen de uniformiteit in materiaalgebruik tussen de verschillende kernen gewaarborgd.

De kwaliteitsrichtlijnen voor de openbare ruimte vormen met name voor de verbetervoorstellen ten aanzien van de groenstructuur een belangrijk uitgangspunt.

Speelruimteplan

Het openbaar groen biedt ruimte voor zowel formele als informele speel- en recreatie ruimte. De beleidskaders voor de formele speelruimte zijn opgenomen in het speelbeleid (Buitenspelen in Maasgouw). Naast het voldoen aan de wet- en regelgeving op gebied van veiligheid van speeltoestellen (conform het WAS; Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen) richt het speelbeleid zich op het handhaven van de huidige aantal speellocaties en speelvoorzieningen.

De gemeente Maasgouw is onderverdeeld in relatief kleine kernen waardoor het overnemen van landelijke normen en richtlijnen voor de hoeveelheid en inrichting van speelruimte niet één op één overgenomen kan worden. In het speelruimtebeleid wordt als uitgangspunt gehanteerd om:

- de huidige speelvoorzieningen en trapveldjes te handhaven;
- traditionele speeltoestellen niet één op één te vervangen door een vergelijkbaar toestel maar te kiezen voor een toestel dat geschikt is voor een bredere leeftijdsopbouw. Hierdoor krijgen de speeltuinen een duurzamere en belangrijkere ontmoetingsfunctie in de wijk.
- bij vervanging van speeltoestellen of het aanleggen van nieuwe speellocaties de mogelijkheden voor “natuurlijk spelen” te overwegen. Bij deze vorm van spelen staat het gebruik van natuurlijke materialen en de vrije fantasie van spelende kinderen centraal.

Speelplekken in de kern maken in veel gevallen deel uit van de (hoofd)groenstructuur. Met het uitgangspunt om de huidige speelvoorzieningen te handhaven vormt het Speelruimteplan een belangrijk kader voor de Groenvisie Maasgouw 2030.

1.3. Leeswijzer

De Groenvisie Maasgouw 2030 heeft een planhorizon van 15 jaar (tot 2030). Binnen deze planhorizon is het de verwachting dat bepaalde beleidsthema's in de groenvisie geactualiseerd en/of toegevoegd dienen te worden. De Groenvisie Maasgouw 2030 zal in dit kader iedere 5 tot 10 jaar worden geactualiseerd.

De Groenvisie Maasgouw 2030 vangt aan met een inleiding (hoofdstuk 1) waar kaders van wet- en regelgeving en de doelstelling van de visie worden toegelicht. In hoofdstuk 2 wordt de daadwerkelijke visie voor het groen opgenomen. Na hoofdstuk twee bestaat het rapport uit drie onderdelen die voor de inrichting en het beheer van het groen van belang zijn:

- **Deel I Groenstructuurplan** geeft aan waar te beschermen/ontwikkelen groen in de kernen aanwezig is, met concrete maatregelen voor de korte en middellange termijn. Tevens is per kern een korte omschrijving opgenomen van de dorpskarakteristiek.
- **Deel II Groenbeheerplan** geeft de kaders en richtlijnen aan die zijn opgenomen voor het beheer van de openbare ruimte voor zover deze nog niet zijn opgenomen in de Maasgouwse kwaliteitsrichtlijnen voor de openbare ruimte.
- **Deel III Maatregelenplan** is een uitwerking van het groenstructuurplan en groenbeheerplan. In dit onderdeel is per verbetervoorstel een prioritering en budget opgenomen.

DEEL II: Groenbeheerplan

Deel I: Groenstructuurplan

Deel III: Maatregelenplan

2. VISIE

De gemeente Maasgouw is met recht trots op de prettige woon- en werkomgeving die zij te bieden heeft aan haar inwoners, ondernemers en recreanten. Met name de afwisseling tussen de relatief kleine kernen met ieder een eigen karakter en identiteit, de waardevolle natuur en verbondenheid met water maakt Maasgouw een bijzondere omgeving in het Limburgse landschap. Om deze kwaliteiten in stand te houden en waar mogelijk verder te ontwikkelen is navolgende visie opgesteld. Deze visie bevat de kaders voor de vormgeving van de groenstructuur en eventueel noodzakelijk verbetermaatregelen. In hoofdstuk 4 is de groenvisie met behulp van enkele beleidsthema's nader gespecificeerd en zijn concrete handvatten opgenomen voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte in Maasgouw. In de Groenvisie Maasgouw 2030 staan de navolgende thema's centraal:

- 2.1 (Multi)functioneel groen;
- 2.2 Groen in aansluiting op cultuurhistorie
- 2.3 Duurzaamheid;
- 2.4 Anticiperen op klimaatsveranderingen;
- 2.5 Groen doen we samen;
- 2.6 Ecologie en biodiversiteit.

In 2030... staat het bewegen, ontmoeten en spelen in de openbare ruimte van Maasgouw centraal

2.1. (Multi)functioneel groen

Naast inrichting, dient ook het gebruik van de openbare ruimte functioneel te zijn en ruimte te bieden aan ontmoeten, sporten, spelen en bewegen. In specifieke gevallen is de openbare ruimte geschikt (gemaakt) voor tijdelijke waterberging en evenementen. Waar mogelijk worden deze functies gecombineerd en wordt gebruik gemaakt van functionele verbindingen met het buitengebied. Hiermee wordt het groen integraal onderdeel van de openbare ruimte en kan ook daadwerkelijk gebruikt worden (bijvoorbeeld in de vorm van wandel- en hardlooproutes).

Naast bovenstaande tastbare gebruiksfuncties heeft de aanwezigheid van groen in de woon- en leefomgeving nog veel meer voordelen. De (meer)waarde van groen wordt steeds meer cijfermatig onderbouwd waarmee de waarde tastbaarder wordt. Zo toont wetenschappelijk onderzoek onder meer aan dat groen:

- Een positieve bijdrage levert aan het woongenot en de waarde van onroerend goed;
- Bijdraagt aan een afname van het aantal gezondheidsklachten;
- In stedelijk gebied het effect van hittestress vermindert en daarmee bijdraagt aan een verminderd energieverbruik voor o.a. airconditioning systemen;
- Bijdraagt aan de opvang van CO2 en fijnstof en daarmee de luchtkwaliteit ten goede komt;
- Het aantal gevallen van vandalisme en vernielingen beperkt;

Dorpsranden

Dorpsranden vormen de overgang tussen de bebouwde kom en het aangrenzende buitengebied. De exacte inrichting van de dorpsrand hangt nauw samen met het gebruik van de dorpsrand en vraagt om maatwerk. Hierbij wordt de stelregel gehanteerd dat minder fraaie aangezichten (industriële activiteiten) worden afgeschermd en fraaie aangezichten (zicht op markante elementen in de kern waaronder de kerktoren, monumentale bomen en cultuurhistorisch waardevolle aanzichten) worden geaccentueerd.

Met uitzondering van Brachterbeek zijn de verschillende kernen nauw verbonden met de door zand- en grindwinning ontstane Maasplassen. De beleving van, en het zicht op, de Maasplassen vanuit de dorpsranden wordt middels een passende groenstructuur versterkt of juist afgeschermd. Hierbij wordt het principe gehanteerd dat locaties welke gericht zijn op recreatie, beleefbaar worden gemaakt en locaties in belang van natuurontwikkeling (gedeeltelijk) worden afgeschermd.

Dorpsranden welke worden gekenmerkt door industriële activiteiten en/of minder fraaie aanzichten van met name de achterzijde van woningen worden bij voorkeur voorzien van inheemse beplanting. Hiermee wordt het zicht vanuit het buitengebied op de kern afgeschermd en passend in het landschap ingericht. De (sociale) veiligheid dient hierbij te worden gewaarborgd. Het toepassen van gecultiveerde plantsoorten waaronder coniferen is niet gewenst.

Bij nieuwbouwprojecten in de dorpsrand dient gezocht te worden naar maatwerkoplossingen waarbij

de stedenbouwkundige structuur gericht is op het buitengebied, en woningen met de voorzijde gericht zijn naar het buitengebied. In dergelijke situaties heeft de dorpsrand een fraai aanzicht en kan de dorpsrand transparant worden ingericht (bijvoorbeeld in de vorm van een bomenlaan).

Dorpsentrees zijn vaak gelegen in de dorpsrand en dienen onder andere vanuit verkeerskundig oogpunt duidelijke herkenbaar te zijn. Door gebruik te maken van een afwijkende inrichting, bijvoorbeeld door het toepassen van hagen, kan toch een accent worden gelegd.

Planmatig groenbeheer

Het onderhoud van de openbare ruimte wordt, in aansluiting op de karakteristiek van de kern en een functionele inrichting, planmatig en resultaatgericht uitgevoerd. Het onderhoudsniveau (beeldkwaliteit) is hierbij afgestemd op het gebruik en/of de gewenste uitstraling. Zo worden zichtlocaties waaronder de Maasboulevard (Maasbracht /Wessem) en centrumgebieden op een ander kwaliteitsniveau onderhouden dan industrieterreinen en woonwijken. Hierbij wordt het basisprincipe gehanteerd dat gebieden met een gelijke functie (zoals woongebied, centrumgebied, etc.) op een gelijkwaardig niveau worden onderhouden. Hiermee wordt een eenduidige structuur gewaarborgd en worden kwaliteitsverschillen tussen de kernen voorkomen.

2.2. Groen in aansluiting op cultuurhistorie

De gemeente Maasgouw streeft naar een functionele inrichting van de openbare ruimte waarbij het type groen aansluit bij de karakteristiek van de vaak historische kern. De karakteristiek van de historische kern wordt vaak gevormd door inheemse vormbomen met relatief weinig ruimte voor overige groenvoorziening. Het straatbeeld kan hiermee als stenig worden getypeerd. De karakteristiek van de kern dient in balans te zijn met beheerbaarheid en daaraan gerelateerde beheerkosten.

Binnen de historische kernen is vaak beperkt ruimte beschikbaar voor gemeentelijk groen. Het aanwezig particulaire groen is dan ook voor een groot deel bepalend voor de groenbeleving.

2.3. Duurzaamheid

Het containerbegrip duurzaamheid wordt veelvuldig genoemd als het gaat om de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte en het beperken van de milieubelasting. De gemeente Maasgouw streeft naar een duurzame inrichting en onderhoud van de buitenruimte. Naast het stimuleren van hergebruik van vrijgekomen materialen en renovaties integraal op te pakken kan vanuit optiek van duurzaamheid een accent worden gelegd op de wijze van het bestrijden van onkruid.

Duurzaam onkruidbeheer

De wet- en regelgeving voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is sterk in ontwikkeling. Het gebruik van chemische middelen in de openbare ruimte neemt steeds verder af waardoor steeds meer behoefte is aan alternatieven. De gemeente Maasgouw speelt op voorhand in op deze ontwikkeling door het formuleren van technische kwaliteitsrichtlijnen voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte. Hiermee worden voorzieningen die niet efficiënt kunnen worden beheerd zoveel mogelijk voorkomen.

De gemeente Maasgouw heeft de ambitie om de openbare ruimte, in lijn met de landelijke ontwikkelingen, volledig chemisch vrij te gaan onderhouden. Vanwege de financiële consequenties voor een volledige overstap naar chemisch vrij beheer worden in de huidige situatie alleen gebieden waar het gebruik van chemische middelen niet is toegestaan (waterwingebied te Heel en Panheel) chemisch vrij onderhouden. In het pilotgebied is gekozen voor het branden van onkruid. Bij deze methode worden de bovengrondse delen van het onkruid bestreden. In hoofdstuk 4 is een nadere uitwerking opgenomen voor het chemisch vrij onderhoud van de openbare ruimte.

Duurzame groeninrichting

Met het steeds schaarser worden van fossiele brandstoffen zijn alternatieve energiebronnen waaronder zonne-energie steeds meer in trek. De gemeente Maasgouw krijgt vanwege schaduwvorming op zonnepanelen steeds vaker het verzoek tot het rooien van gemeentelijke bomen. De gemeente Maasgouw hanteert hierbij het uitgangspunt dat in principe geen concessies worden gedaan aan de hoofdgroenstructuur.

In de gemeente Maasgouw komen twee belangrijke snelwegen (A2 en A73) bijeen en vormt hiermee een interessante vestigingslocatie voor bedrijven. Van oudsher zijn met name rondom de A2 bosschages aangeplant ter vermindering van het zicht op de weg en het beperken van geluidsoverlast. De snelwegen in Maasgouw worden steeds intensiever gebruikt waarmee het groen rondom de snelwegen ook een belangrijke bijdrage levert aan het opvangen van fijnstof en CO₂. Bij verzoeken tot het verwijderen van groen rondom wegen, bijvoorbeeld voor reclame doeleinden, dient de meerwaarde van het groen (op gebied van gezondheid, energiegebruik, waarde van woningen, recreatie & vrije tijd, sociale cohesie, waterberging, etc.) meegenomen te worden in de uiteindelijke besluitvorming.

In 2030... is het onderhoudsniveau afgestemd op het gebruik van de openbare ruimte

In 2030... wordt de openbare ruimte in Maasgouw volledig chemisch vrij onderhouden

In 2030... is de hoeveelheid groen langs de A2 en A73 t.o.v. 2015 minimaal gelijk gebleven of zelfs toegenomen

2.4. Anticiperen op klimaatsveranderingen

Het klimaat is in ontwikkeling. Intensieve perioden van neerslag en droogte wisselen elkaar steeds meer af. De openbare ruimte in Maasgouw is, gezien de lokale wateroverlast bij intensieve neerslag, nog niet overal klaar voor deze verandering.

Inspelen op neerslaghoeveelheden

Met name in de woonstraten met weinig openbaar groen en relatief veel verharding leveren intensieve neerslaghoeveelheden wateroverlast op. De gemeente Maasgouw streeft ernaar neerslag lokaal op te lossen waarmee een overcapaciteit van het rioleringsstelsel (en daarmee samenhangende gevolgen) wordt voorkomen. Om wateroverlast op lokaal niveau tegen te gaan wordt de openbare ruimte (door toepassing van wadi's en (on)zichtbare voorzieningen) waar mogelijk aangepast. Bij de herinrichting van de openbare ruimte worden de door de gemeente Maasgouw opgestelde kwaliteitsrichtlijnen voor de openbare ruimte gehanteerd.

Bij het realiseren van voorzieningen voor het voorkomen van wateroverlast dient vaak een aanpassing te worden gedaan in de huidige maaiveldhoogte. Bomen zijn vanwege het wortelpakket vaak gevoelig voor fysieke aanpassingen in het maaiveld of verhoging/verlaging van het grondwaterprofiel.

Daar waar in de huidige situatie bomen aanwezig zijn dienen deze in principe behouden te blijven. Op locaties waar een duurzaam behoud van bomen niet kan worden gegarandeerd door aanpassingen in het grondwaterprofiel of noodzakelijk graafwerkzaamheden in het wortelpakket worden in eerste instantie de mogelijkheden voor verplanting onderzocht alvorens over wordt gegaan op het kappen van een boom.

Heat Island Effect

Op warme zomerse dagen loopt het temperatuurverschil tussen stad en platteland steeds verder op. Dit effect, oftewel het Heat Island Effect, waarbij temperaturen steeds hoger worden hebben onder andere effect op het energieverbruik (meer gebruik airco's). Het voortdoen van oplopende temperaturen speelt met name in de grote stedelijke gebieden maar heeft, uiteraard op kleinere schaal, ook binnen het stedelijke gebied van de gemeente Maasgouw zijn effect.

Door het toepassen van meer groen ontstaat een temperatuurdaling en kan het Heat Island Effect worden verminderd. De gemeente Maasgouw juicht maatregelen in de openbare ruimte toe zoals het aanbrengen van meer groen in de vorm van parken en straatgroen maar ook in de vorm van dak- en gevelgroen. Naast een positief effect op de temperatuur neemt door het toepassen van meer groen de hoeveelheid CO₂ en fijnstof af. De gemeente Maasgouw heeft hierin een voorbeeldfunctie en past waar mogelijk groene daken toe op nieuw te realiseren openbare gebouwen zoals de brede school te Maasbracht.

2.5 Groen doen we samen

In lijn met maatschappelijke ontwikkelingen is de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte niet alleen meer de taak van de gemeente maar wordt ook steeds vaker een beroep gedaan op de inwoners, lokale ondernemers en verenigingen. Zij weten immers precies wat de knelpunten zijn in hun eigen woonomgeving en welke specifieke behoeftes onder de bewoners leven. Van deze lokale kennis wil de gemeente Maasgouw graag gebruik maken om de openbare ruimte optimaal te laten aansluiten bij de behoefte van haar inwoners.

De gemeente Maasgouw ondersteunt initiatieven van burgers om het onderhoud en/of inrichting van het (openbaar) groen op zich te nemen. Op deze manier wordt het draagvlak voor nieuwe ontwikkelingen vergroot en krijgt men inbreng over het praktische gebruik van de buitenruimte door de ogen van de burgers.

Naast bewoners stimuleert de gemeente Maasgouw ook lokale ondernemers om de inrichting en het beheer van bijvoorbeeld rotondes op zich te nemen. Hiervoor heeft de gemeente Maasgouw richtlijnen opgesteld waarmee een doelmatige, passende en uniforme inrichting wordt gewaarborgd.

In 2030... hebben bewoners en ondernemers een aanzienlijke rol bij de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte.

2.6 Ecologie en biodiversiteit

De gemeente Maasgouw is vanwege de diversiteit in landschapstypen geschikt voor diverse plant- en diersoorten. Vanwege de grote hoeveelheid water vormt de gemeente Maasgouw een belangrijk leefgebied voor de bever.

Het groen in het buitengebied is in tegenstelling tot het groen in de kernen gericht op het vergroten van de biodiversiteit en natuurontwikkeling. Het onderhoudsniveau is afgestemd op deze natuurlijke ontwikkeling. Vanuit de dorpsranden zijn functionele verbindingen met het buitengebied aanwezig waarbij bestaande landschappelijke structuren worden benut bij het creëren van ommetjes.

Kansen voor ecologie en biodiversiteit in de kern worden afgestemd met reconstructies en omvormingen. Waar de mogelijkheid zich voor doet wordt aansluiting gezocht met een educatieve functie. Naast het creëren van nieuwe natuur is de gemeente Maasgouw ook voorstander van het aanbrengen van differentiatie in bestaand groen zoals het invoeren van een gedifferentieerd maaibeheer van bermen en het inzaaien van bloemrijke grasmengsels.

In 2030... is de bever een vaste inwoner van de gemeente Maasgouw.

Deel I: Groenstructuurplan

GROENSTRUCTUUR

De groenstructuur bestaat uit de belangrijkste groenelementen in de gemeente. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in hoofd- en nevenstructuur. Dit onderscheid wordt gemaakt om prioritering aan te brengen in de bescherming, planning en financiering van het groen in de kernen.

In de hoofdstructuur zijn de onderdelen (historische) wegen, verbindingen buitengebied, (dorps) pleinen, groene plekken of parken, markante elementen en dorpsentrees belicht. Onder de nevenstructuur behoren wijken, privégroen, dorpsranden, begraafplaatsen, sportparken en dorpspaden.

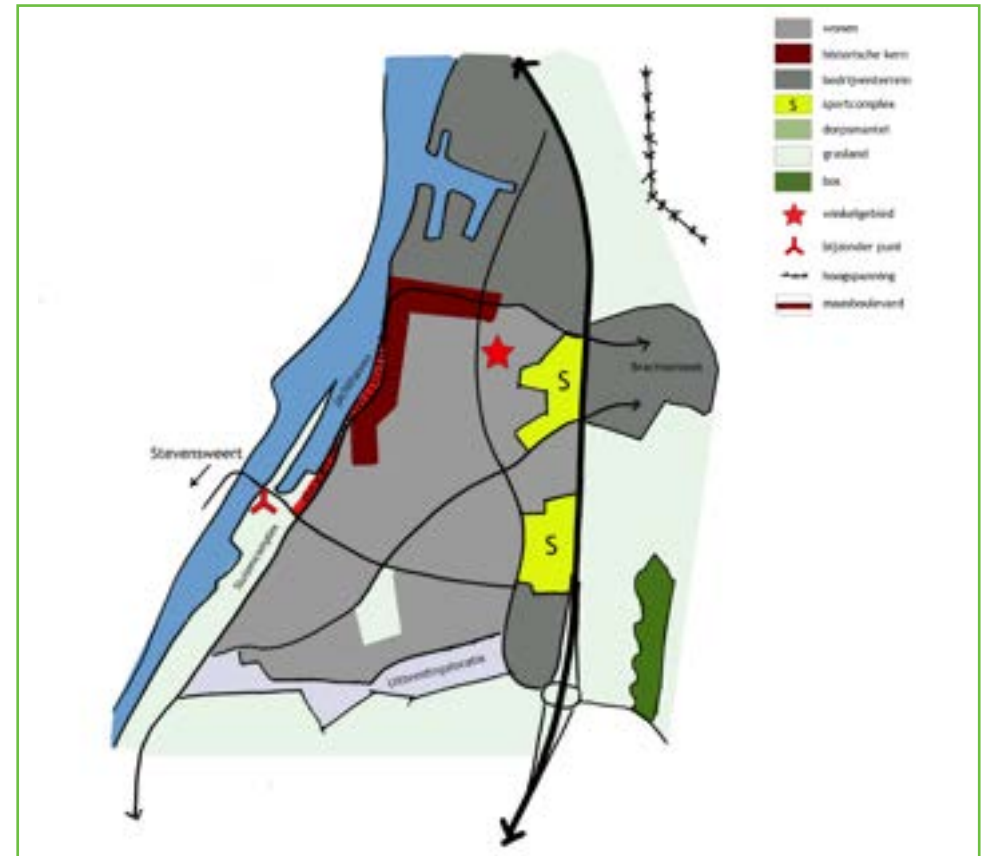
Per kern is de dorpskarakteristiek met daarin de ontstaanswijze van de kernen toegelicht. In aansluiting hierop is per kern een tabel opgenomen waarin de kwaliteiten, knelpunten en verbeterpunten worden weergegeven. Hierin wordt op bovengenoemde onderdelen toegespitst op de hoofd- en nevenstructuur per kern.

1. MAASBRACHT

Omstreeks 1800 bestond de kern Maasbracht voornamelijk uit landbouwgrond met een concentratie van bebouwing in de omgeving van de Hoofdstraat, de Havenstraat en de Kromstraat. Deze bebouwing bevond zich bij een doorwaadbare plek in de Maas. Vanaf deze periode maakte Maasbracht een forse groei door tot in de jaren zeventig/tachtig van de vorige eeuw. Maasbracht groeide uit tot één van de grootste Nederlandse binnenhavens. Er vestigde zich aan de haven gerelateerde industrie, zoals scheepsbouw en -onderhoud. Deze groeispurt uit zich in de architectuur uit de periode 1850-1940 en de wederopbouw. In de huidige situatie zijn de oorspronkelijke bebouwingslinten nog goed herkenbaar.

Door de forse infrastructurele werken en het zicht op bedrijven kenmerkt de kern Maasbracht zich naar de omgeving als verstedelijkt gebied. De oostzijde van Maasbracht wordt begrensd door rijksweg A2 en aan de westzijde door het Julianakanaal. De aanleg van dit kanaal (geopend in 1935) en het sluisencomplex (1960-1965) heeft de ruimtelijke structuur van Maasbracht en haar omgeving sterk beïnvloed. De natuurlijke loop van de Maas werd hiervoor zelfs verlegd.

Binnen de kern heeft Maasbracht enkele sterke boomstructuren en veel groene plekken in de vorm van parken. De noordzijde met historische kern en winkelgebied is dichter bebouwd en minder groen dan de zuidzijde.

Dorpskarakteristiek Maasbracht

Maasbracht omstreeks 2011

Historische structuur Maasbracht 1890

Maasbracht

HOOFDSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	(Historische) wegen	Stevensweerderweg Echterstraat/Kruisweg St. Joosterweg-Molenweg- Brouwersstraat Hernastraat Kanaalweg Zuidsingel-Suikerdoosingel Hoofdstraat-Kloosterstraat Julianalaan Wilhelminalaan	Brede bermen met sterke boomstructuur aan Stevensweerderweg en Echterstraat-Kruisweg, belangrijke entree routes. Hernastraat markante bomen. Kanaalstraat sterke boomstructuur.	Geen of nauwelijks bomen aan brede en/of doorgaande wegen: Molenweg, Zuidsingel-Suikerdoosingel Hoofdstraat-Kloosterstraat, Julianastraat, Wilhelminalaan. Molenweg gleditsia's. Zeer jonge bomen met brede bermen: St. Joosterweg en Brouwersweg	1. Aanvullen bomenrij Kruisweg. 2. Aanbrengen eenduidige en sterke boomstructuur aan: Molenweg, Zuidsingel-Suikerdoosingel, Hoofdstraat-Kloosterstraat, Julianastraat en Wilhelminalaan. Boomsoorten: linde, es of eik
	Verbindingen buitengebied	Kanaalstraat Verbindingen met Brachterbeek: Kloosterstraat en Kruisweg	Kruisweg en Kanaalstraat zijn sterke verbindingen	Aan Kloosterstraat staan geen bomen. Dit vormt de belangrijkste route naar Brachterbeek.	3. Sterke boomstructuur aanbrengen Kloosterstraat
	(Dorps)pleinen	Kerkplein Raadhuisplein	-	Zeer stenig	4. Deze pleinen vergroenen zodat aantrekkelijke verblijfsfunctie ontstaat.
	Groene 'pleinen' of parken	Maasboulevard Breerpark met dierenweide 2 Parken met vijver aan Julianastraat	Relatief grote groengebieden met volwassen bomen	-	5. Belevingswaarde en gebruikswaarde Breerpark vergroten: meer variatie, ontmoeten en educatie stimuleren (natuurleerpad)
	Markante elementen	Maasboulevard met wandelpromenade Enkele volwassen bomen zoals op de Kruisstraat	Maasboulevard vormt verblijfsgebied en visitekaartje. Sterke identiteit .	-	-
	Dorpsentrees	Rotonde Hoofdstraat	-	Erg stenige rotonde in stenige omgeving. Verkeerskundig een druk punt.	6. Vergroenen rotonde Hoofdstraat

Vaste planten als visitekaartje aan Havenstraat

Wilhelminalaan vormt belangrijke route van haven naar centrum

Havenstraat met volwassen bomen en groene uitstraling

Brede groenstrook met volwassen boomstructuur aan Maasstraat

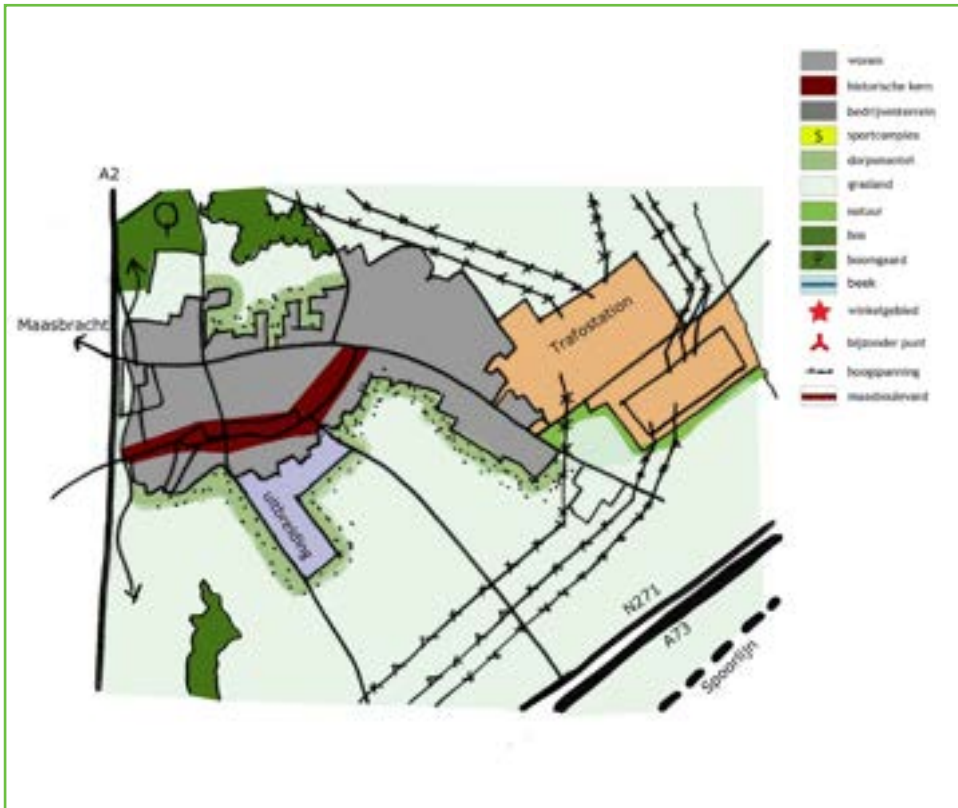
	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
NEVENSTRUCTUUR	Wijken	Ruim opgezette zuidelijke wijk	Doorgaande route met boomstructuur	Bomen in Boegstraat staan in kleine boomspiegels, onderbeplanting eenduidiger aan oa. Oranjelaan, boomsoort vervangen aan Echterstraat. Pietjesveld geen landschappelijke beplanting	7. Eenduidigere onderbeplanting of gras in Oranjelaan. 8. Duurzame boomsoort Echterstraat. 9. Pietjesveld Lonicera vervangen door gras.
	Dorpsranden	Zuidzijde is enige zijde die aan het open landschap grenst. Westzijde maas Oostzijde A2 Noorzijde A2	Achterzijde woonwijk vormt zichtzijde, maar door rafelige rand prettig zicht	-	-
	Begraafplaatsen	Veerweg		Door ligging naast loods en aan doorgaande weg is de begraafplaats geen groene stilte plek.	10. Groen inpassen loods (haag, bomen of gevelgroen) en verhogen hagen aan wegzijde zodat begraafplaats een groene oase wordt.
	Sportparken	Ligging tegen A2, oostzijde vd kern	Prettige ligging tussen A2 en Sint Joosterweg. Kleine grondwal met boomstructuur tegen Sint Joosterweg schermt parkeerplaats af.	-	-

2. Brachterbeek

Samen met Linne en Maasbracht maakt Brachterbeek onderdeel uit van deelgebied Maasbracht e.o. van de structuurvisie.

Brachterbeek is ontstaan langs de oevers van de vroegere Krombeek. Brachterbeek behoorde vroeger bij Maasbracht. Hiertussen ligt tegenwoordig rijksweg A2 wat een harde barrière vormt. De doorgaande historische structuren zijn hierdoor niet goed herkenbaar. De beek die midden door de kern stroomde en vervolgens richting het zuiden afboog is binnen de kern gedempt. Hier is nu een brede groenzone aanwezig. Ten oosten van Brachterbeek staat het trafostation en ten noorden van de kern staat de Clauscentrale. Beide elementen bepalen een groot deel van het landschappelijk beeld. De grote koeltoren met schoorstenen bij de centrale en de vele hoogspanningsleidingen zijn in de wijde omtrek zichtbaar.

In Brachterbeek vormt de Kemperweg-Stationsweg de doorgaande route richting van Maasbracht naar rijksweg A73.

Dorpskarakteristiek Brachterbeek

Brachterbeek omstreeks 2011

Historische structuur Brachterbeek 1890

Zicht op Clauscentrale en hoogspanningsmasten in het noordelijk gelegen woongebied

Rector Hendrixstraat is onderdeel van de oude kern

Aan de doorgaande route Kempweg-Stationsweg staan wel bomen, maar vormen geen sterke boomstructuur

Akker in oude kern aan Tergouwen ligt op oude beekloop

	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
HOOFDSTRUCTUUR	(Historische) wegen	Kempweg-Stationsweg Rector Hendrixstraat, Kerkstraat Kruisweg Voortstraat	Kruisweg en Kerkstraat vormen sterke verbindingen met Maasbracht door verbindende bomenrij	Kempstraat: geen duurzame boomstructuur. Stationweg: geen bomen Kerkstraat begeleidende bomenrij In wijk ontbreekt een deel van bomenrij aan Voortstraat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kempstraat: kiezen voor grotere boomspiegels en minder bomen 2. Stationweg: bij reconstructie boomstructuur aanbrengen 3. Gelijkwaardig maken van Rector Hendrixstraat en Kerkstraat door dezelfde inrichting. (bomenrij/ materialisatie/ profiel) 4. Aanvullen bomenrij aan Voortstraat
	Verbindingen buitengebied	Tramlaan, Heuvelstraat Heerenweg, Linnerweg, Voortstraat	Allen voorzien van bomenrij	-	-
	(Dorps)pleinen	Zone tussen Rector Hendrixstraat en Kerkstraat	-	Niet duidelijk herkenbaar als zijnde dorpsplein	<ol style="list-style-type: none"> 5. Gelijkwaardig maken van Rector Hendrixstraat en Kerkstraat. Hierdoor worden cultuurhistorische waarde en identiteit versterkt
	Groene 'pleinen' of parken	Groenzone Kerkstraat Groenzone Tergouwen Speelplek Elzenweg	Grote ruimtes met veel (volwassen) bomen	Groenzone Kerkstraat oogt rommelig. Hekwerk zorgt voor onaantrekkelijk beeld. Nauwelijks bomen op de speelplek.	<ol style="list-style-type: none"> 6. Upgraden groenzone waarbij de oude ligging van de beek herkenbaar wordt. (ook het zuidelijke deel Tergouwen) 7. Meer kwaliteit, meer belevingswaarde en gebruikswaarde toevoegen: waterberging, spelen. 8. Speelplek vergroenen met hagen en bomen
	Markante elementen	Linde bij kruisbeeld aan Stationsweg Gebruiksgroen aan Tergouwen	Markant element: akker in kern	-	-
	Dorpsentrees	Kempweg-Stationsweg	-	Geen eenduidige entrees	<ol style="list-style-type: none"> 9. Aanbrengen van groen tbv betere beleving

Brachterbeek

	Element	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
NEVENSTRUCTUUR	Wijken	Ten noorden Stationsweg Ten zuiden Stationsweg Ten zuiden Kempweg	Goede boomstructuur aanwezig, passend bij wijkstructuur.	Bij enkele straten ontbreekt een boomstructuur.	10. Oliestreenstraat en Broekstraat voorzien van bomen
	Privé groen	akker Tergouwen	Sterke dorpsidentiteit door akker in dorpskern	-	11. Stimuleren gevelgroen (leibomen tegen muur) aan Stationsweg (alleen panden met gevel aan straatzijde)
	Dorpsranden	Met name de achterzijde van de linten van Kempweg, Stationsweg en Kerkstraat	Oude structuur nog intact	Door trafostation bepalen hoogspanningsmasten het beeld in het buitengebied.	12. Versterken landschapskarakteristiek aan noord- en zuidzijde van de kern
	Dorpspaden	Met name aan de oostzijde (onverhard). Oude structuur richting Maasbracht is verhard.	Landelijke routing aan oostzijde tussen de akkers.	-	-

Brede groenzone met volwassen bomen, gelegen op oude beekloop aan de Kerkstraat

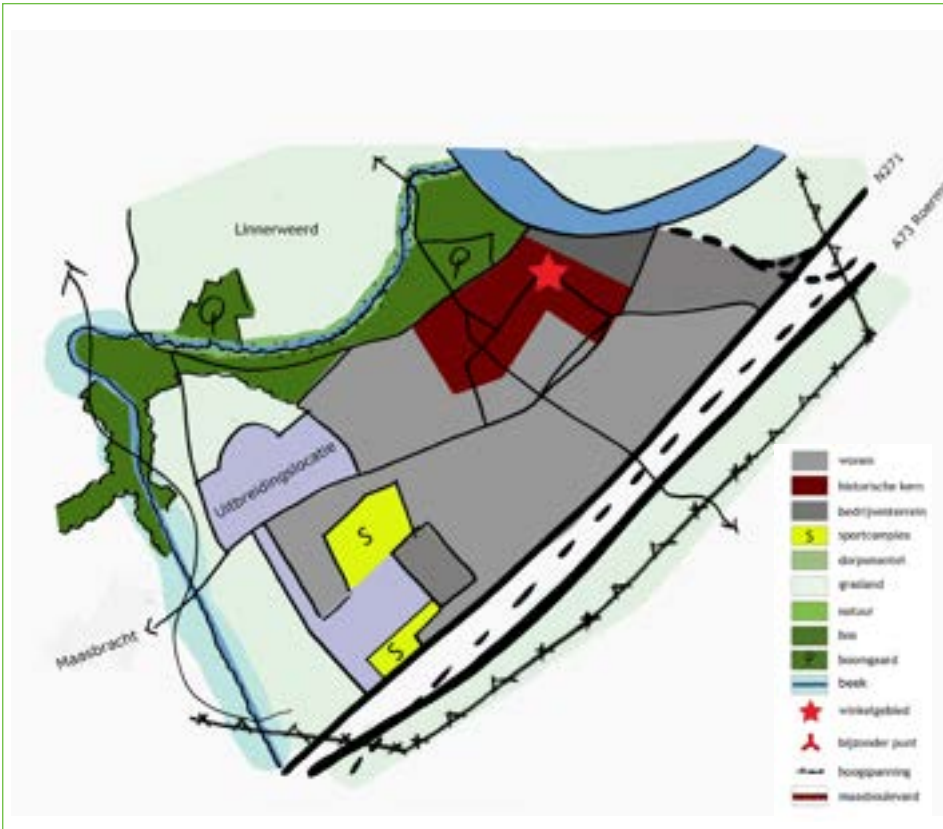
3. LINNE

Samen met Maasbracht en Brachterbeek maakt Linne onderdeel uit van deelgebied Maasbracht e.o. van de structuurvisie. Linne is een kerkdorp aan de oevers van de Maas en was een oud Karolingisch koningsgoed ontstaan in de Vroege Middeleeuwen. De ruimtelijke karakteristiek en historische structuur wordt o.a. bepaald door de ligging in het terrassenlandschap aan de Maas. Het verschil tussen het laagterras en het hoogterras (kern Linne) is goed waarneembaar. Het hogere gelegen Maasterras was een ideale vestigingsplaats.

Het natuurgebied De Linnerweerd, gelegen ten noordwesten van de kern is één van de nog weinige natuurlijke uiterwaarden van de Maas. Hier ligt een oude maasmeander en zoekt de Vlootbeek zich een weg naar de Maas. In het landschapsbeeld zijn het 1e Maasterras, de oude maasmeander, het landgoed Ravenburg met de hoeve en kasteel Heysterum duidelijk herkenbaar. De Linnerweerd wordt gebruikt voor populierenaanplant en als weidegebied. De landschappelijke en natuurwaarden van de Linnerweerd zijn hoog.

De zuidoost zijde van Linne kent een harde begrenzing door A73, spoorlijn Maasbracht-Roermond en N271 die parallel aan elkaar liggen. Aan de A73 staan, ter hoogte van Linne, hoogspanningsmasten. Samen met Rijksweg A73, spoor en N-weg vormt dit een sterke lijn en begrenzing aan deze zijde van de kern.

Aan de westzijde van de kern vinden enkele ontwikkelingen plaats, zoals uitbreidingen en de onlangs verplaatste sportvelden maken plaats voor een inbreiding. Dit biedt kansen voor een goede inpassing van de westzijde. Een van de belangrijkste verbindingswegen in Linne, de Maasbrachterweg, is onbeplant. Wanneer deze weg voorzien wordt van bomen, ontstaat een duidelijke structuur en krijgt Linne een herkenbaarder beeld.

Dorpskarakteristiek Linne

Linne omstreeks 2011

Historische structuur Linne 1890

Brede groenzone tussen Parallelweg en Tramweg

Volwassen boomstructuur aan Nieuwe Mergelweg

Linne

	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
HOOFDSTRUCTUUR	(Historische) wegen	Maasbrachterweg, Molenweg, Oudeweg, Oeveren, Veestraat Hertestraat-Processieweg	Sterke structuur van esdoorn en eik aan Oeveren, Veestraat voorzien van eiken in verharding.	Veel oude wegen zijn niet voorzien van een boomstructuur Oudeweg: pleksgewijze boomgroepjes. Huidig: kleine bomen, veelal uitheems en niet eenduidig.	1. Aanbrengen bomenrij aan Maasbrachterweg, en Hertestraat-Processieweg. 2. Oudeweg: eenduidige boomgroepen van 1 soort uit laten groeien tot volwassen bomen door voldoende ruimte en juiste soortkeuze.
	Verbindingen buitengebied	N271, ten zuiden van Linne, Maasbrachterweg, Oeveren	Oeveren en N271 zijn voorzien van doorlopende structuur.	Enkele delen ontbreken nog aan de N271. Maasbrachterweg is niet voorzien van een boomstructuur.	3. Bomenrij aanvullen aan N271 4. Aanbrengen bomenrij Maasbrachterweg, ook in het buitengebied
	(Dorps)pleinen	Kerkplein	Op hoger deel gelegen kerk met Kerkplein en volwassen bomen	-	-
	Groene 'pleinen' of parken	Groene spie tussen Maasbrachterweg en Mergelweg, groenzone aan Parallelweg en Nieuwe Markt, bomenstrook tussen woonwijk en N271, grondlichaam met bomen en heesters Montforterweg Groenzone aan Schoorweg en kloostertuin	Groene spie met volwassen bomen zorgt voor groene entree westzijde Linne. Groenzone Parallelweg: nog jonge bomen, maar ook enkele markante oudere bomen. Bomenstrook aan N271: voornamelijk oude bomen die de N271 begeleiden. Grondwal: bossfeer met veel groen	Grondwal: aan de N271-zijde heeft het groen een tuinachtige sfeer in relatie tot N-weg. Kloostertuin	5. Groen grondwal aan de N271 zijde omvormen naar gras met bomen. Mogelijkheid voor waterberging . 6. Groenzone Parallelweg opwaarderen accenten: bv. bloembollen, vaste planten
	Markante elementen	Volwassen bomen in kale straten: Processieweg, Grotestraat, kruising Marktstraat-Oudeweg Beekdalgebied aan noordzijde Linne	Bieden kwaliteit (minder stenig) en prettige verhouding in de straten. Waardevol en fraai gebied met sterke identiteit : beschermen	-	-
	Dorpsentrees	Maasbrachterweg Veestraat	Entree Veestraat is een ruime entree voorzien van seizoensbeplanting	Maasbrachterweg niet herkenbaar als een van de hoofdentrees	7. Entrees aan doorgaande route (Maasbrachterweg) (komborden) in hagen plaatsen 8. Veestraat: komborden voorzien van groen

Geen boomstructuur aan brede Maasbrachterweg

Huidige dorpsrand aan westzijde (Mergelweg)

Zicht op Maas aan Schoor - oostelijke zijde Linne

Groenzone aan Gelreplein

	Elementen	Locaties	Kwaliteit	Knelpunten	Verbeterpunten
NEVENSTRUCTUUR	Wijken	Graaf van Wassenbergstraat- Beatrixstraat-Nieuwe Mergelweg Calderstraat-Wilhelminastraat- Welterstraat Groenzone Gelreplein Speelplek st. Jozefstraat	Beatrixstraat-Nieuwe Mergelweg: voorzien van sterke volwassen bomenrij. Calderstraat-Wilhelminastraat- Welterstraat: sterk variërende boomstructuur Parkzone met bijzondere vormgeving. Speelplek: volwassen bomen	Graaf van Wassenbergstraat: knotbomen bieden geen doorgaande boomstructuur met andere straten. Weinig eenheid in groen	9. Omvormen knotbomen naar bomen 2 ^e grootte aan de Graaf van Wassenbergstraat.
	Privé groen	-	-	-	10. Stimuleren gevelgroen (leibomen): Oudeweg (tussen nr.1-23) en in oude deel ten noordoosten van de kern
	Dorpsranden	Noordrand met beekdal van de Vlootbeek Westzijde: uitbreidingen en sportpark, nu deels voorzijde woningen Noord-oostzijde: bedrijventerrein en spoorlijn	Noordrand vormt waardevol gebied. Westzijde uitbreiding: biedt kansen voor landschappelijke inpassing. Noord-oostzijde: bedrijventerrein is landschappelijke ingepast.	-	11. Nieuwe rand van uitbreidingen aan de westzijde landschappelijk inpassen, kansen voor waterberging en recreatief uitloopgebied. 12. Verbeteren omgeving van schutterrij/ zwembad aan Oeveren met landschapselementen. Omvormen houten balustrade. Hekwerken, entree en beplanting beter aansluiten op landschap. 13. Bergbezinkbassin landschappelijk inpassen door hagen rondom te plaatsen en essen bij te planten.
	Begraafplaatsen	Ten noorden van de kerk	Prettige ligging ten noordwesten van de kern in besloten gebied	Laurierhaag op grondlichaam ten zuiden van de begraafplaats.	14. Laurierhaag verwijderen zodra haag rondom begraafplaats het zicht ontneemt. (iom bewoners)
	Sportparken	Sportpark verplaatst naar zuidwestzijde van de kern	-	Veel opvallende, niet gewenste reclame uitingen zijn erg zichtbaar.	15. Sportvelden beter inpassen met gebiedseigen groen.
	Dorpspaden	Met name aan de noordzijde en noordwestzijde "De Weerd"	Waardevol gebied aan de noord- zijde wordt recreatief ontsloten	-	-

Hoogteverschil van maasterras goed zichtbaar aan Oeveren; voorbeeld van een fraaie dorpsmantel

Waardevol landschap ten noordwesten van Linne

Kerkplein Linne

Geen boomstructuur aan Oudeweg

Groenzone aan N271 ter hoogte van Linne

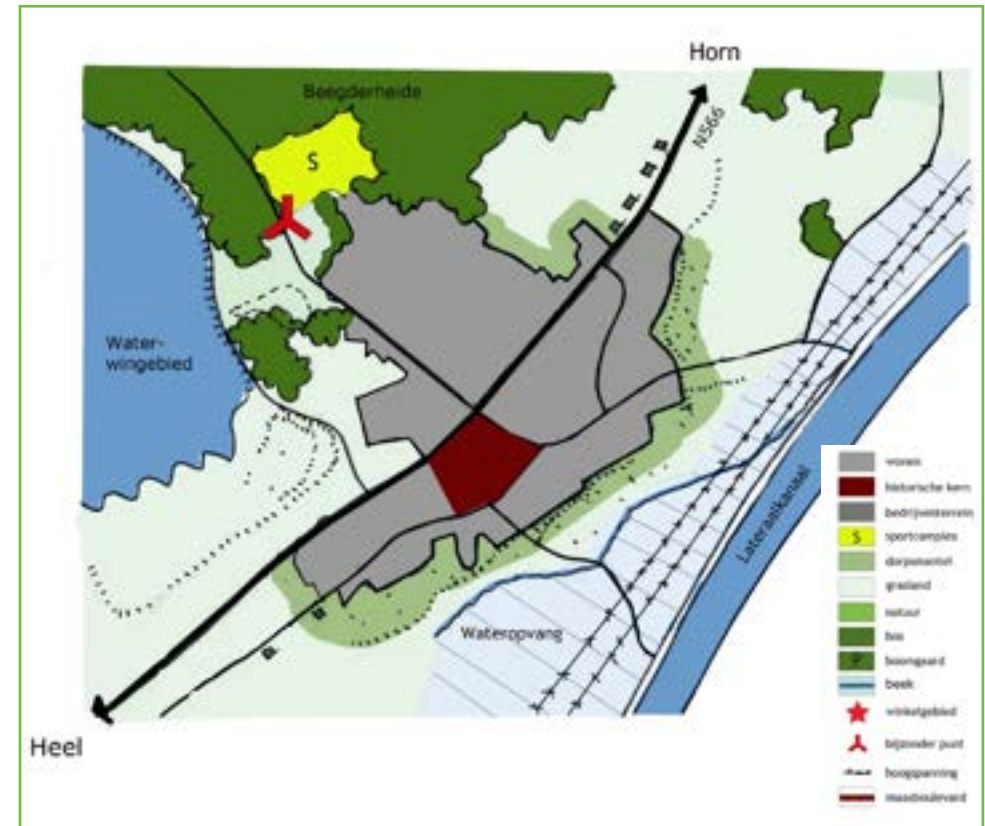
Karakteristieke hoogstamboomgaard bij Huis Ter Beegden

4. BEEGDEN

Beegden ligt samen met Heel en Panheel binnen deelgebied Bosrijk van de structuurvisie. De zuidoostelijke begrenzing van Beegden vormt het Lateraalkanaal met parallel hieraan enkele hoogspanningsleidingen. Het gebied direct ten westen van het Lateraalkanaal functioneert als retentiebekken voor opvang van hoogwater van de Maas.

Beegden is gebouwd langs twee parallel gelegen verbindingswegen. Het oostelijke lint (Nieuwstraat – Abelenstraat – Dorpstraat/Eindstraat), maakt deel uit van de historische kern. De straat kenmerkt zich door een onregelmatige breedte en bochtig verloop. Haaks op deze weg ligt een aantal verbindingswegen. Ten westen van het historisch lint ligt de Heerstraat, een oude weg die in de 20e eeuw de belangrijkste verbindingsweg met Heel en Horn werd. Deze weg doorsnijdt de kern in tweeën. Het oude wegennet, inclusief onverharde wegen en Kerkenpaadjes, is nog grotendeels aanwezig. Nieuwbouw concentreert zich vooral in de jongere wijken ter weerszijden van de Heerbaan.

Het gebied ten noordoosten van Beegden heeft een overwegend agrarische functie. Ten westen een natuurlijk karakter van bos- en vengebied de Beegderheide en de grote grindplassen. Het landschap kenmerkt zich door de glooiing in zowel oost-west als noord-zuid richting. Dit glooiende karakter bepaalt het straatbeeld binnen de bebouwde kom.

Beegden omstreeks 2011

Historische structuur: Beegden 1890

Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
(Historische) wegen	Heerstraat-Noord, Molenstraat, Kruisstraat-Dorpstraat-Eindstraat Abelenstraat-Nieuwstraat	In het historische deel zoals Abelenstraat bestaat de structuur uit solitaire bomen groen sluit aan bij de identiteit van de kern. Volwassen (inheemse) bomen op privaat terrein dragen sterk bij aan het groene beeld.	Bij enkele wegen ontbreekt (een duidelijke) bomenrij.	1. Aanvullen bomenrij: Molenstraat, Nieuwstraat (eenduidige soortkeus en aanvullen tussen nr.1 en 18) 2. Creëren eenduidige bomenrij: Heerstraat-Noord (eenduidige soortkeus), Eindstraat, Nieuwstraat (westelijk deel tussen nr. 25 en 46)
Verbindingen buitengebied	Eerdweg, Baexemerweg, Nieuwstraat, Bosstraat, Oosderweg	Sterke bomenrij aan Eerdweg, Baexemerweg en Nieuwstraat in het buitengebied. Weg onbeplant aan Bosstraat en Oosderweg	Bomenrij loopt niet verder in kern (Nieuwstraat).	Zie hierboven 3. Bossfeer versterken in Bosstraat 4. Beekdalsfeer versterken rondom Oosderweg
(Dorps)pleinen	Kerkplein en Dorpsplein	Kerkplein heeft een sterk dorps karakter met leilindes	Bij het Dorpsplein ontbreekt het dorpse karakter; parkeerplek	5. Vergroten dorpskarakteristiek Dorpsplein door hagen, bomen op plein en passende verharding. Plein moet meer onderdeel uitmaken van Heerstraat-Noord
Groene 'pleinen' of parken	School Leukenstraat Parkje Kruisstraat Speelplek Maaszicht Boomgaard Heerstraat-Noord Bosplek de Tes/parkeerplek Bosstraat	School: speelplek en kijkgroen met bossfeer Kruisstraat: dorpsparkje met volwassen bomen en hagen – enige groene verblijfsplek in dorp Boomgaard aan Heerstraat-Noord groen karakter in dorp Gemeentelijk Bosplek de Tes: prettige groene plek dicht bij woonwijk.	Speelplek Maaszicht ligt aan de rand van de kern. Is niet ingepast.	6. Speelplek inpassen met hagen en fruitbomen. Hekwerk niet in het zicht. 7. Bosplek de Tes: kansen voor natuurlijk spelen in het groen.
Markante elementen	Kruisbeelden Dorpsstraat en Nieuwstraat	Kruisbeelden zijn voorzien van volwassen lindes. Draagt bij aan cultuurhistorie.	-	-
Dorpsentrees	Oost-West: Heerstraat-Noord Zuid: Oosderweg Noord: Molenstraat/Baexemerweg Zuid-Oost: Eerdweg	Eerdweg met dijkdoorsnijding. Openheid aan zuidzijde	-	8. Entrees aan doorgaande route (komborden) in groen plaatsen ipv verharding (Heerstraat-Noord)

Beegden

Historische kern Beegden

Kapel met lindes op kruispunt Nieuwstraat - Sint Servaasstraat

Het open landschap aan de zuidzijde van Beegden

Dorpsplein straalt geen sfeer uit

NEVENSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	Wijken	Gehele kern, behalve historische kern.	-	Nieuwbouw heeft nog niet veel relatie met omgeving.	9. Meer bossfeer creëren bij nieuwbouw: Bosstraat
	Privé groen	Abelenstraat Heerstraat-Noord	Grote linde vormt kwaliteit in smal profiel. Gevelbegroeiing draagt bij aan dorpse uitstraling en groen beeld. Boomgaard bij oude hoeve.	-	10. Stimuleren gevelgroen passend in historische karakter (stokrozen en klimplanten ed.) in Abelenstraat, (oude deel) Dorpsstraat, Kruisstraat, deel van Eindstraat
	Dorpsranden		Prachtige zuidrand met zicht op de kern Beegden met kerktoren waarbij de dijk als een soort groene plint dient. Groot contrast met besloten boszijde aan de noord kant. Oostzijde: 1 ^e maasterras vormt grote waarde voor landbouw en landschapsbeleving. Is contrast met rest van deel Bosrijk.	Dorpsgezicht aan zuidzijde wordt mede bepaald door hoogspanningsmasten Oude deel Eindstraat vormt een rommelige rand met achteraf sfeertje.	11. Eindstraat verbeteren en herkenbaar maken als oude weg. 12. Oostzijde van Beegden: dit gebied wordt verlaagd waardoor voornamelijk vochtige hooilanden ontstaan. Recreatief aantrekkelijker maken i.c.m. educatie.
	Sportparken	Noordzijde	Goed ingepast in het bosgebied	-	-
	Dorpspaden	Rondom de hele kern	Sterk wandelgebied vanuit de wijken naar het buitengebied, aangegeven op bord in klassieke stijl met plaatselijke benamingen (oa. Op 't Oeavere en Paeperkeukske) Functionele verbindingen met het buitengebied	Begin van de routes zijn niet overal aantrekkelijk.	13. Aantrekkelijker maken start van de route: bij Nieuwstraat bijv. fruitbomen plaatsen

Natuurleerpad Reutsdaelbos

Natuurlijk spelen Beegerheide

5. HEEL

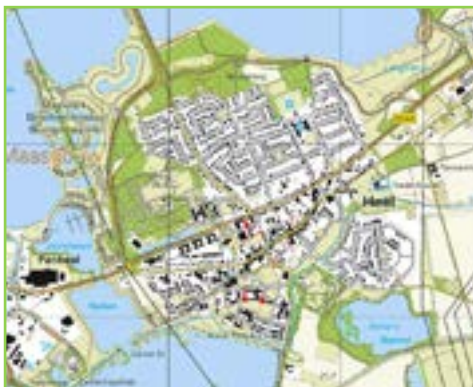
Heel ligt samen met Beegden en Panheel binnen het deelgebied Bosrijk uit de structuurvisie. Heel heeft een lange geschiedenis. Het is gesticht als nederzetting in de Romeinse Tijd (destijds Catualium genaamd), tussen de Heerbaan en de Maas. Heel is uitgegroeid van een agrarische gemeenschap tot een dorp van enig formaat. In Heel is het dorpslint langs de Dorpsstraat bijzonder. Dit vormt de historische kern. Bijzonder is het 2e dorpslint; de Heerbaan. Deze weg scheidt het oude historische zuidelijke deel van de recente woningbouw.

Tussen Heel en de Maasplassen ligt een groene buffer. In de zuidrand bevinden zich bijzondere parkbossen, het kasteel Heel en het klooster. Dit gebied is interessant voor toeristisch recreatief bezoek. Aan de Heerbaan en ten zuiden van de kern staan twee grote instellingen voor mensen met een verstandelijke en lichamelijke beperking (Daelzicht en Koraalgroep).

In Heel liggen enkele belangrijke en waardevolle groengebieden:

1. Landgoed Daelzicht. Dit boscomplex c.q. landgoed beslaat een groot deel van het dorp en wordt nu vooral gebruikt door bewoners van deze instelling.
2. Het beekdal van de Sleybeek. Dit beekdal vormt een waardevol en bijzonder restant van het landschap tussen het oude, historische dorp en de uitbreidingsbuurt Sleydal.

De Maasplassen spelen vanwege de waterrecreatie een grote rol in Heel. Het dorp wordt bijna volledig omringd door deze plassen, die in de tweede helft van de twintigste eeuw ontstaan zijn door grootschalige grind- en zandwinning. Aan de noordzijde bevindt zich de plas De Lange Vlieter, die als drinkwatervoorziening voor de regio dient. Aan de noordwestzijde ligt de Boschmolenplas, die is bestemd voor duiken en vissen. Aan deze plas is een vakantiepark gevestigd.

Heel omstreeks 2011

Historische structuur: Heel 1890

Heerbaan vormt belangrijke ontsluitingsstructuur

Markante kerk staat verhoogd

Heel

	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten	
HOOFDSTRUCTUUR	(Historische) wegen	Heerbaan, Schutteheide, Daalzicht, Panheelderweg-Dorpsstraat	Aan Schutteheide en Panheelderweg zijn sterke structuren ontwikkeld	Heerbaan is doorgaande route tussen dorpen en wordt op delen niet begeleidt door bomen. Daalzicht vormt belangrijke verbinding maar niet voorzien van boomstructuur. Dorpsstraat heeft geen herkenbare boomstructuur.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij wegreconstructie aan Heerbaan een bomenrij plaatsen. 2. Daalzicht voorzien van boomstructuur. 3. Dorpsstraat eenduidiger maken: leilindes of gewone lindes. Daarnaast gevelgroen of stoeptegeltuintjes (klimplanten, stokrozen) stimuleren
	Verbindingen buitengebied	Mgr. Savelbergweg	Bosrijke weg in Heel en voorzien van bomenrij buiten de kern	-	-
	(Dorps)pleinen	Raadhuisplein, Catualiumplein (bij kerk), plein bij Cultureel Centrum Don Bosco,	Catualiumplein straalt sfeer uit door enkele volwassen lindes en materiaalkeuze. Cultureel Centrum: parkeren is hoofdfunctie. Jong plein met redelijk fors aangeplante platanen biedt kwaliteit voor toekomst	Raadhuisplein is stenig en heeft geen groene uitstraling.	<ol style="list-style-type: none"> 4. Verbeteren uitstraling Raadhuisplein door middel van enkele bomen te plaatsen die kunnen uitgroeien tot markante elementen in dorpskern. Kleurthema van het plein minder smaak gebonden waardoor tijdeloze uitstraling ontstaat.
	Groene 'pleinen' of parken	Groen gebied rondom basisschool De Sleye Grasveld Dorpsstraat Natuurleerpad Reutsdael	Bij basisschool De Sleye staan veel volwassen bomen in oude structuur Natuurleerpad: grote meerwaarde voor natuureducatie en natuurlijk spelen	Grasveld bij Dorpsstraat, biedt kansen voor (tijdelijke) groenplek in de kern.	
	Markante elementen	Sleyebeek Singel oostzijde Doonweg Kasteel Bos ten noorden van de kern Instituut terrein	Sleyebeek is in de kern goed zichtbaar. Singel met volwassen bomen vormt buffer en uitlooptgebied in woonwijk. Versterkt het karakter van de kern aan de noordzijde. Karakteristieke lanen nabij kasteel Bos: Recreatief uitlooptgebied	Ten zuiden van de kern (bij St. Anna) niet beleefbaar door ligging in bos. In kern goed zichtbaar maar beleefbaarheid kan vergroot worden.	<ol style="list-style-type: none"> 5. Beleefbaar en herkenbaar maken Sleyebeek ten zuiden van de kern. Ook bij St. Anna 6. In de kern de zone rondom de beek meer integreren; spelen met water, flauwe oevers, natuur en ecologie, waterberging, ed. 7. Kans: integreren groen van instituut terrein biedt mogelijkheden om omgevingskwaliteit te verbeteren.
	Dorpsentrees	Heerbaan	-	Westzijde Heerbaan: in verharding vluchtheuvel	<ol style="list-style-type: none"> 8. Komborden in groen plaatsen aan de doorgaande routing.

Sleybeek stroomt tussen Heel en uitbreidingswijk Sleydal

Grote groenplek met volwassen bomen nabij basisschool De Sleye

Bosrijk gebied aan de noordzijde van Heel

Dorpsstraat

Centrumgebied

	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
NEVENSTRUCTUUR	Wijken	<p>Noord: Sportparklaan, Ptr. Dr. Neijensstraat, Julianastraat, Boslaan, Ringweg (alle zijden), Europastraat, Bernhardstraat</p> <p>Zuid: Sleydal, Broekbeemden, Heerepad, Burg. Bongaartslaan, Teggert.</p>	<p>Noord: Boslaan, Ringweg, Europastraat, Bernhardstraat zijn voorzien van structuur</p> <p>Zuid: westzijde van Broekbeemden en Heerepad is voorzien van bomenrij. Burg. Bongaartslaan en Teggert worden ook begeleidt Sint Anna met knotwilgenlaantje</p>	<p>Noord: Sportparklaan, Ptr. Dr. Neijensstraat, Julianastraat zijn belangrijke structuren in de wijk maar deze worden niet begeleidt.</p> <p>Zuid: oostzijde van Broekbeemden en Heerepad ontbreekt een boomstructuur</p> <p>Veel kale/lege straten aan noordzijde.</p>	<p>9. Noord: Aanbrengen bomenrijen aan Sportparklaan, Ptr. Dr. Neijensstraat en Julianastraat.</p> <p>10. Zuid: accentueren van de stedenbouwkundige opzet door het aanvullen van bomen aan de oostzijde van Broekbeemden en Heerepad.</p> <p>11. Vergroenen woonstraten met boomstructuur aan de noordzijde van Heel.</p>
	Dorpsranden	<p>Noordzijde bos oostzijde beekdal: opener met akkers en weide.</p> <p>Zuidzijde: St. Anna's Beemd, plassengebied met grazige vegetatie en bos</p> <p>Westzijde: bosgebied en recreatieterrein</p>	<p>De oostzijde is de kwetsbare zijde van Heel door openheid.</p>	-	<p>12. Versterken landschappelijke karakteristieken aan oostzijde van de kern. Benutten ecologische kansen.</p>
	Dorpspaden	<p>Met name routes aan de zuid- en oostzijde van de kern.</p>	-	-	<p>13. Recreatief aantrekkelijk maken oostzijde Heel i.c.m. verbeterpunt 12.</p>

6. PANHEEL

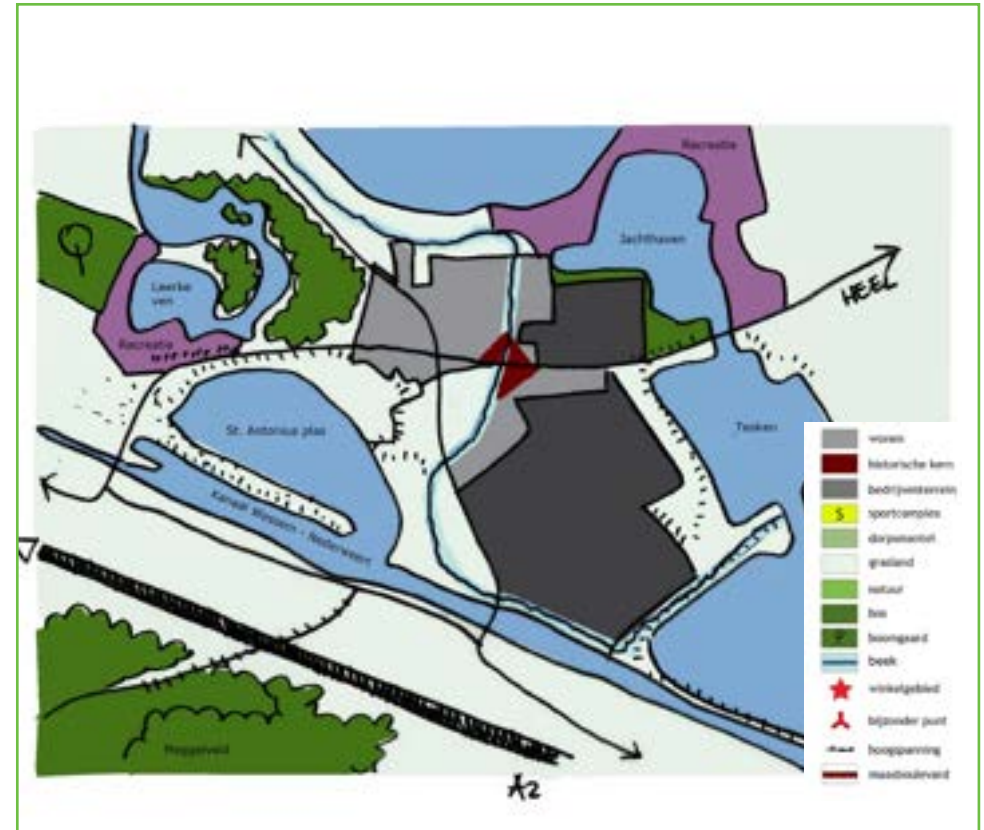
Panheel bestaat voor een groot deel uit bedrijventerrein en industrie, niet geheel onlogisch door de ligging aan de snelweg A2 en kanaal Wessem-Nederweert. De kern heeft grote functionele samenhang met Heel en Beegden door de verbindende route van de Heelderweg – Heerbaan, Heerstraat Zuid-Heerstraat en Noord-Beegderveld.

Panheel is ontstaan als een agrarische kern rondom een kruispunt van wegen (Pater Jac. Schreursweg/St. Antoniusstraat en Thornerweg/Heelderweg). In de jaren '50 is Panheel aangewezen als industrieel ontwikkelingsgebied. Veel boerderijen hebben plaats gemaakt voor industrie. Een ander teken van industrialisatie was de trambaan "Roermond-Kessenich" met een stop in Panheel. Het voormalige tramhuis aan de St. Antoniusstraat herinnert hieraan. Enkele volwassen bomen markeren de oude weg St. Antoniusstraat-Pater Jac. Schreursweg, maar is vooral buiten de kern voorzien van een boomstructuur.

Water heeft in de ontwikkeling van Panheel een belangrijke rol gespeeld. Ten eerste de Panheelderbeek die midden door de kern loopt. Daarnaast het kanaal Wessem-Nederweert en de plassen rondom Panheel, ontstaan door grindwinning. Door de laatste twee is de oude verkaveling niet meer aanwezig. Een van de plassen is Leerke Ven, een natuurgebied aan de westzijde van de kern waar bevers voorkomen. Bij deze plas vindt recreatief medegebruik plaats in de vorm van een dagstrand.

Panheelderbeek ter hoogte van Heelderweg

Panheel omstreeks 2011

Historische structuur: Panheel 1890

HOOFDSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	(Historische) wegen	St. Antoniusstraat-Pater Jac. Scheursweg	Delen buiten de kern voorzien van boomstructuur.	In de kern zijn de wegen grotendeels onbeplant.	1. Aanbrengen bomenrij St. Antoniusstraat-Pater Jac. Scheursweg
	Verbindingen buitengebied	Thornerweg Heelderweg	Beide wegen voorzien van sterke boomstructuur.		2. Aanbrengen bomenrij binnen de kern: Heelderweg en Thornerweg
	(Dorps)pleinen	Plein voor kerk aan Thornerweg		Parkeerplek met containers voor afvalscheiding. Geen kwaliteit.	3. Aankleden plein met hagen en hoogwaardige materialen.
	Groene 'pleinen' of parken	Zavelveldweg; overgang tussen woonwijk en bosgebied: Leerkeven.	Ruime groenplek met spelen en bosrijke beplanting	De heesters vormen een rommelige geheel.	4. Nieuw beplantingsplan voor het groenplekje waarbij de beplanting de overgang tussen woonwijk en bosgebied ondersteunt en bijdraagt aan de biodiversiteit .
	Markante elementen	Panheelderbeek	Groen element in kern Relatief veel markante bomen in kern: rotonde, Zavelveldweg, Acacia bij beek, Heggerstraat	Erg rommelig geheel. Achterzijden bedrijven grenzen aan beek	5. Beek als een waardevol element in de kern inrichten: route aantrekkelijk maken, beleving beek , plas/dras, waterberging . Achterzijde wordt voorzijde bedrijven enz.
	Dorpsentrees	Doorgaande route St. Antoniusstraat-Pater Jac. Scheursweg	-	Geen sterke beleving van een kometree	6. Bij de doorgaande routing de komborden in groen: St. Antoniusstraat-Pater Jac. Scheursweg en Thornerweg-Heelderweg

Panheel

NEVENSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	Wijken	Ten noordwesten van de kern	Goede scheiding van bedrijven en industrie	-	-
	Dorpsranden	Vrijwel geheel omringd door water. Westzijde voorzien van bosgebied	-	-	-
	Dorpspaden	Leerkeven, pad aan Panheelderbeek en rondje Boschmolenplas	Groot recreatief uitloopgebied. Ontoegankelijke gebieden worden toegankelijk voor de recreant		Zie markante elementen

De Sint Antoniusstraat is voor een klein gedeelte begeleid met bomen, met name buiten de bebouwde kom

Met de aanleg van de rotonde midden in de kern is een volwassen eik ingepast

Parkgebied tussen woningen aan Zavelveldweg en bos van Leerke Ven

Heelderweg

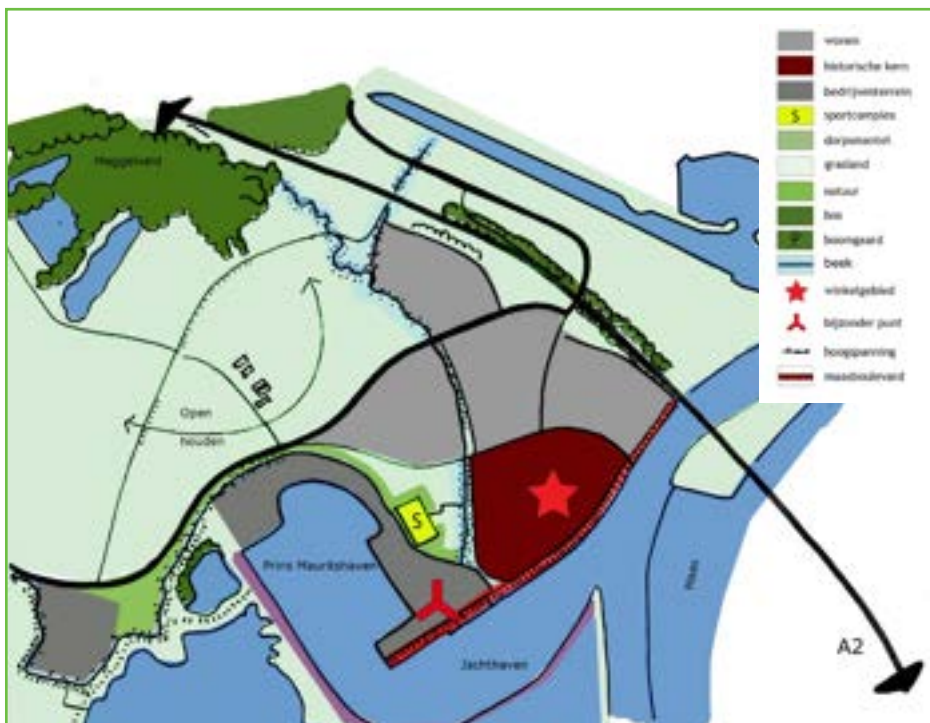
Enkele forse boomgroeperi en solitair op het bedrijventerrein rondom Heggerstraat

7. WESSEM

Wessem ligt samen met Thorn in het land van Thorn, ten noordwesten van de gemeente. De kern Wessem is ontstaan in de Frankische tijd en maakte in de Middeleeuwen deel uit van een aantal Maasstadjes. De kern ontwikkelde zich tot een handelstadje en groeide uit tot een kleine, stedelijke nederzetting. De kern Wessem kende in de Middeleeuwen en ook daarna een (bescheiden) defensief systeem. Aan de noordzijde zorgde een aarden wal voor de verdediging (de Wallenstraat/ Burg. Joostenlaan), aan de westzijde de Panheelderbeek, aan de zuidzijde de Thornerbeek en aan de oostzijde de Maas. Als gevolg van uitbreidingen en het afgraven van de wal is deze historische structuur grotendeels verdwenen.

Wessem is gelegen aan de rivier de Maas, tegen de westelijke oever. Aan de overkant ligt Maasbracht. Ten noorden en oosten van Wessem ligt de A2, waardoor Wessem aan drie zijden een harde begrenzing heeft. Ten westen van Wessem ligt open en landelijk gebied bestaande uit voornamelijk landbouwgrond. De Paardenbeemd vormt een duidelijke scheiding tussen de kern Wessem en het landelijk gebied. De historische kern met beschermd dorpsgezicht bevindt zich een de maaszijde. Ten zuidwesten van Wessem ligt een kleine haven met enkele bedrijven en een jachthaven.

Door en langs de kern stromen de Panheelderbeek en Thornerbeek, waarbij Panheelderbeek uitmondt in het Meggelveld, een complex van kleiwinningsputten. Naast open water bestaat dit gebied voornamelijk uit Elzenbroekbos en Wilgenstruweel. Binnen de kern zijn de beken gekoppeld aan groene elementen. Het park ten zuidwesten van de kern vormt hierbij een groot element waar beide beken samen komen.

Wessem omstreeks 2011

Historische structuur: Wessem 1890

Maasboulevard Wessem

Wessem

Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
(Historische) wegen	Thornerweg-Paardenbeemd-De Lange Beemdens Thornerweg (zuid) – Burg. Joostenlaan Pastoor Janssenstraat-Molenweg-van Horneplein Maasboulevard Maasstraat	Boomstructuur aan Thornerweg-Paardenbeemd-De Lange Beemdens Thornerweg (zuid) – Burg. Joostenlaan, Meggelsveldweg	Geen boomstructuur aan belangrijke ontsluitingswegen of historische wegen: Pastoor Janssenstraat-Molenweg-van Horneplein Bolacacia's aan Maasstraat past niet bij historische karakteristiek van de kern	1. Aanbrengen bomenrij: Pastoor Janssenstraat- Molenweg-van Horneplein 2. Vervangen bolacacia's aan Maasstraat door Lindes
Verbindingen buitengebied	Thornerweg Waage Naak Meggelsveldweg	Sterke boomstructuur verbindt Wessem met buitengebied Waage Naak grotendeels voorzien van boomstructuur. Sterke groene buffer tussen bedrijventerrein en Thornerbeek en park.	-	-
(Dorps)pleinen	Markt	Plein heeft sterk historisch karakter door bebouwing, verharding en bomen.	-	-
Groene 'pleinen' of parken	Groot park ten zuiden van de kern Groenzone aan Panheelderbeek thv Hofstraat	Groot, veel functies, volwassen bomen.	Geen duidelijke entree, samenhang ontbreekt, onduidelijke omvang, niet uitnodigend door vele hekwerken. Groenzone Panheelderbeek: Veel zicht op achterkanten, rommelige hoeveelheid bomen	3. Upgraden park- totaal plan nodig, waarbij Thornerbeek en Panheelderbeek een belangrijke onderdelen vormen. Grote kwaliteitsslag te behalen voor Wessem wordt momenteel opgepakt door dorpsraad i.s.m. gemeente en IKL. 4. Groenzone Panheelderbeek: Uniforme achterzijde stimuleren, visie op bomen aan beek zodat eenduidig beeld ontstaat. Meenemen in totaalplan Panheelderbeek en park aan Thornerweg.
Markante elementen	Mammoetboom aan Van Horneplein Maasboulevard	Mammoetboom heeft grote historische achtergrond voor Wessem. Maasboulevard vormt visitekaartje Wessem	-	-
Dorpsentrees	Noord-oostzijde na onderdoorgang A2 Westzijde Thornerweg	Thornerweg heeft sterke boomstructuur en landelijke ligging	A2 entree: rommelig en stenig	5. Vergroenen en structuur bieden voor verbeterde entree Wessem
Beken	Panheelderbeek noord-zuid georiënteerd. Thornerbeek oost-west georiënteerd.	-	Beken liggen verscholen in kern, vormen strakke en smalle elementen zonder veel ecologische waarde.	6. Beide beken: meer beleefbaar en zichtbaar maken in de kern en ecologische kwaliteiten benutten.

Entree Marktstraat wordt gemarkeerd door twee bomen

Wallenstraat met zicht op de Maas

Markt in de historische kern

Groenzone aan Panheelderbeek

	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
NEVENSTRUCTUUR	Wijken	Midden: De Korte Beemdens, St. Medardusstraat en Van Gelderstraat Oost: Nieuwstraat, Hobusstraat, Maasstraat Groen in westelijke wijk	Allen voorzien van boomstructuur	Groenzone midden in westelijk gelegen wijk zijn twee losse plekjes.	7. Twee Groenplekken in westelijke wijk meer met elkaar verbinden door oa. verwijderen haag. 8. Pleintje St. Medardusstraat vergroenen
	Dorpsranden	Westzijde: open gebied Zuid- en oostzijde: maas met jachthaven Noordzijde: A2	Open zicht naar landschap aan westzijde.	Onduidelijke en rommelige rand aan zuidwestzijde	9. Beek nabij jachthaven beleefbaar maken

Entree Wessem nabij Molenweg heeft geen groene uitstraling onaantrekkelijk

Mammoetboom aan Van Horneplein

Markt in Wessem

Akkerkruiden in dorpsmantel van Thorn

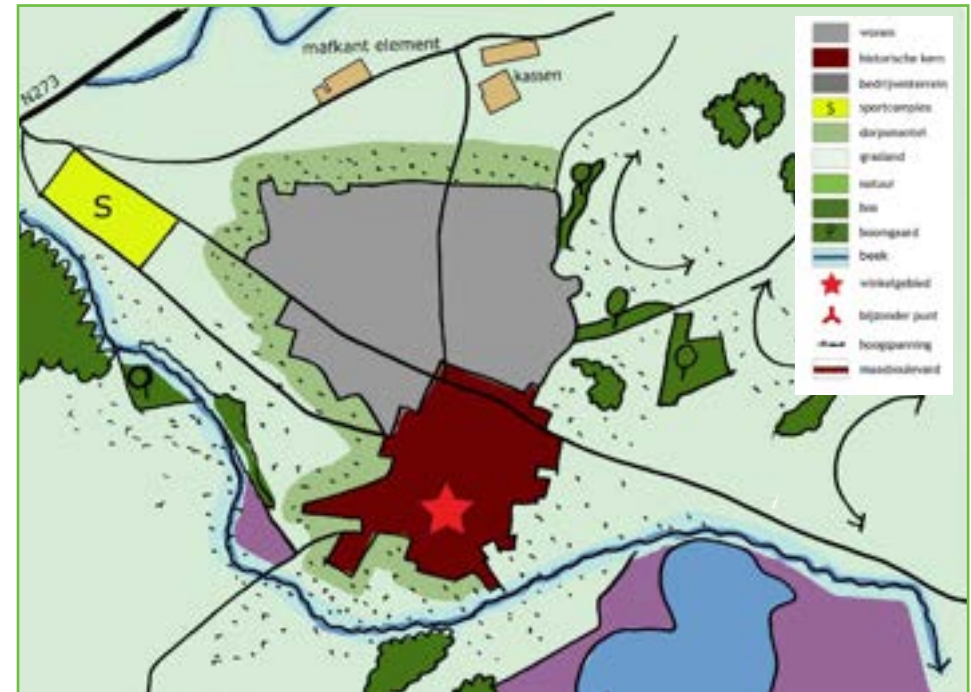
8. THORN

Thorn bestaat uit twee delen die van elkaar gescheiden worden door verbindingsweg Ittervoort-Wessem (Casino-Wal). Het zuidelijk deel is de historische kern: een beschermd stads- en dorpsgezicht. Het noordelijk deel is ontstaan na de Tweede Wereldoorlog (met uitzondering van enkele boerderijen).

De karakteristiek van het beschermde stads- en dorpsgezicht is, zowel wat betreft het stratenpatroon en de strokenverkaveling achter de bebouwing) als de hoofdvormen en de gevelafwerking van de bebouwing, vrijwel identiek aan de situatie in het begin van de 19e eeuw. De bebouwing bestaat veelal uit 17e en 18e eeuwse stadspanden en boerderijen. Thorn wordt ook wel het 'witte stadje' genoemd en dankt deze naam aan de witgekalkte huizen.

Binnen de kern en met name de historische kern, is nauwelijks groen aanwezig. De woonstraten aan de noordzijde van de kern zijn ruim opgezet en door het ontbreken van groen, erg kaal. De historische kern heeft groen in de vorm van leilindes en lanen (rand van de kern) en enkele boomgroepjes. Kenmerkend is het stenige beeld van de historische kern.

Aan de zuidzijde van Thorn stromen de beken Itterbeek en Thornerbeek. Dit deel vormt een waardevol kleinschalig landschap met beken, boomgaarden, hagen, knotbomen, lanen, weides en bos. De oostzijde kenmerkt zich door populierenbos, weides en akkers, waarbij de Baarstraat een duidelijke scheiding vormt tussen het lager gelegen weidegronden en de hoger gelegen akkers (voormalige Maasmeander).

Thorn omstreeks 2011

Historische structuur: Thorn 1890

Wijngaard

Kloosterberg, met veel gevelgroen

Thorn

Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
(Historische) wegen	Ittervoorterweg-Casino-Wal-Meers Wilhelminalaan, Panheeldersteeg- Oude Trambaan Beekstraat-Onder de Bomen Waterstraat	Beekstraat-Onder De Bomen zijn karakteristieke elementen in de kern. Draagt bij aan identiteit .	Casino-Wal vormt belangrijke ontsluiting en zijn onbeplant. Oude Trambaan is onbeplant.	1. Casino-Wal en Oude Trambaan voorzien van boomstructuur
Verbindingen buitengebied	Ittervoorterweg, Meers Panheeldersteeg Boekenderweg Kessenicherweg Heerbaan-Kapel	Ittervoorterweg en Meers voorzien van boomstructuur Panheeldersteeg richting buitengebied met sterke laan Kessenicherweg met landelijke uitstraling en beplante dwarsstructuren Heerbaan-Kapel, oude weg met sterke laanstructuur	Boekenderweg is voorzien van bomen maar vormen nog geen sterke structuur	2. Eenduidige structuur nastreven aan Boekenderweg door bomen meer ruimte te geven zodat ze kunnen uitgroeien als sterke structuur. Eenduidige onderbeplanting.
(Dorps)pleinen	Wijngaard	Dorpsplein met veel sfeer door bebouwing en verhardingsmaterialen. Sterke identiteit .	-	-
Groene 'pleinen' of parken	Groenzone aan weerszijden Notenbeemd Parkeerplek aan Meers en parkeerplekken ten zuiden van de kern Kapel met groenplek Boekenderweg	Weide met boomgaarden en hagen. Landschappelijk beeld dicht in kern. Sterke identiteit . Op de parkeerplekken zijn bomen geplaatst	Groen rondom kapel draagt niet bij aan bijzondere plek	3. Beter beschermen van bomen op parkeerplekken zodat ze uit kunnen groeien tot kwaliteit van de kern 4. Beplanting omvormen naar gras, haag en bomen
Markante elementen	Gehele historische kern Kruisbeelden en kapellen	De kruisbeelden en kapellen dragen bij aan cultuurhistorie .	-	5. De kapellen en kruisbeelden markeren met lindes zoals in Beegden binnen de kern en tussen Ohe en Laak buiten de kern. Plekken eveneens aankleden met stinsen.
Dorpsentrees	Entree oostzijde aan Meers	-	Door bedrijventerrein een stedelijke entree	6. Inpassen loodsen aan oostzijde Meers. 7. Komborden doorgaande route in groen plaatsen.

NEVENSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	Wijken	Ten noorden van doorgaande routing Meers	Enkele grotere groenplekken aanwezig (al dan niet met volwassen bomen)	Brede woonstraten nauwelijks voorzien van bomen Groenstroken hebben weinig kwaliteit.	8. Aanbrengen boomstructuur aan Kruisweg, Sleestraat 9. Grotere meerwaarde aanbrengen bij groenstroken. Kans voor waterberging en biodiversiteit .
	Privé groen	Ittervoorterweg 35	Twee volwassen beuken	-	-
	Dorpsranden	Zuiden van historische kern Oostzijde kern Noordzijde	Landschappelijke rand aan zuidzijde bij Itterbeek en Witbeek: boomgaarden, beek, knotbomen, weides, lanen en bos. Zeer fraaie randen, waardevol kleinschalig landschap. Kenmerkende dorpskarakteristiek . Oostzijde kern: populierenbos en weides Heerbaan met veel kapellen en kruisbeelden herinnert aan oude weg.	Noordzijde: geen fraaie dorpsmantel	10. Opwaardering landschap rondom Loreto-kapel aan Heerbaan richting dorp: dorpsmantel en route versterken met kleinschalige landschapselementen
	Begraafplaatsen	Bij de kerk Zuidwesten van de kern	Oude begraafplaats naast de kerk in het historisch centrum. Ligt verscholen in het landschap	-	-
	Sportparken	Aan doorgaande weg Ittervoorterweg	Liggen passend in het lint van Ittervoorterweg.	Veel opvallende, niet gewenste reclame uitingen zijn erg zichtbaar.	11. Sportvelden beter inpassen met gebiedseigen groen.
	Dorpspaden	Recreatieve route langs beken	Beleving van het landschap is hier groot.	-	-

Zicht op de kerk van Thorn vanaf de Itterbeek

De Grote Hegge

Hofstraat met karakteristieke leilindes

9. STEVENSWEERT

Stevensweert ligt samen met Ohé en Laak op een eiland dat door twee (voormalige) armen van de rivier de Maas gevormd wordt, het 'Eiland in de Maas'. De hoofdstroom van de rivier, waaraan Stevensweert ligt, vormt hier de natuurlijke marking van de grens met België en wordt daarom ook wel Grensmaas genoemd. De andere arm is de Oude Maas.

Stevensweert is een oud vestingstadje met ongeveer 1700 inwoners met een rijke geschiedenis. De vesting bestaat uit een systeem van wallen, grachten en ravelijnen. Hierbinnen liepen alle straten als spaken in een wiel naar de Hoofdwacht. In 1874 werden de vestingwerken geleidelijk gesloopt. Wat overbleef was het regelmatige stratenplan met daaromheen een laaggelegen terrein met hier en daar glooiingen van de voormalige verdedigingswerken. In 2007 werd begonnen met de reconstructie van een klein deel van de vestingwerken. Aan de noordzijde van Stevensweert ligt weer een bastion met bijbehorende gracht, ravelijn en buitenwal.

Naast de historische kern met radiale wegenstructuur bestaat Stevensweert uit een naoorlogse woonwijk ten zuiden van Stevensweert. Bij de kern Stevensweert hoort eveneens het karakteristieke bebouwingslint van Bilt, Eiland en Brandt. Tussen de kern en recreatieplas De Kis ligt een groot recreatieterrein met jachthaven. De historische kern in combinatie met de Maas en Maasplassen zorgen voor een toeristisch aantrekkelijk gebied.

In de vesting zijn een paar plekken voorzien van groen. Vooral de pleinen met leilindes zijn kenmerkend. De wijk ten zuiden van de vesting is ruim opgezet met brede woonstraten. Ondanks de breedte zijn de straten nauwelijks beplant.

Stevensweert omstreeks 2011

Historische structuur: Stevensweert 1890

De gereconstrueerde vesting

Stevensweert

Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
(Historische) wegen	Historisch wegenpatroon: Julianalaan, Wilhelminalaan, Maasdijk, Veldstraat Oost, Molenstraat-Zuid, Molenstraat- Noord, Brouwerstraat, Mandenmakersstraat Ontsluitingsweg en entree: Nieuwendijk	Oude bomen aan Maasdijk en Julianalaan zorgen voor markant beeld en sterke boomstructuur.	Radiale wegen met zicht op het bastion zijn voorzien van kleine knotbomen. Van oorsprong zijn de vestingwerken open en vrij van bomen. Het vrije schootsveld is nu niet zichtbaar door dijklichaam met bomen.	1. Knotbomen met zicht op het bastion verwijderen 2. Nieuwendijk voorzien van enkele bomenrij (niet in de oude kern) 3. Een deel van de bomen aan Maasdijk ter hoogte van vesting zijn in aftakelingsfase. Bomen worden voorlopig niet ingeboet. Zodra grotere gaten in de laan ontstaan zal in overleg met inwoners en overige betrokkenen (oa. omgevingscommissie) beoordeeld worden wat wenselijk is: herplant of sanering van de laan en eventueel dijk om het vrije schootsveld te herstellen.
Verbindingen buitengebied	Oude dorpslint Eiland en Brandt Roumerweg (westelijk deel)	-	Door het ontbreken van bomen is een minder sterke verankering van de kern in het landschap	4. Aanbrengen bomenrij aan Eiland en Brandt en Roumerweg Groenverbindingen dragen bij aan het vergroten de biodiversiteit .
(Dorps)pleinen	Jan van Steffeswertplein en Markt	Leilindes zorgen voor dorpsfeer. Enkele markante volwassen bomen zorgen voor prettige maat- schaal verhouding.	De pleinen hebben als hoofdfunctie parkeren. Door auto's en grote diversiteit aan materialisatie ontstaat een onrustige beeld.	5. In samenspraak met omgevingscommissie een uniform straatmeubilair toepassen.
Groene 'pleinen' of parken	Singelstraat-Zuid Singelstraat-West Driehoekig veld thv. Eiland nr. 12 Groenplek thv Eiland nr. 30 Natuurpark aan de oostzijde van Eiland	Singelstraat-Zuid: volwassen bomen in historische kern zijn van grote waarde. Singelstraat-West: oude kerspruimen voor Huis de Borcht. Natuurpark Meerskamp; zuidoostelijke deel wordt onderdeel natuurontwikkeling bij de Maas	-	-
Markante elementen	Kruisbeeld Nieuwendijk- Gouverneur Houbenstraat Beide kerken op het Jan van Steffeswertplein, kruisbeeld Bilt, Rochuskapel op het Eiland, Kapel bij Brandt, Bastion ten noorden van het dorp, Oostelijke kwart van de vesting.	Markante bomen markeren kapel, kerken en kruisbeelden. Religieuze achtergrond is hierdoor herkenbaar. Ravelijn en gracht dragen sterk bij aan de cultuurhistorie .	-	-
Dorpsentrees	Schuttersweg	Komborden zorgen voor functionele entree.	Geen eenduidigheid in de aankleding van de entrees.	6. Bij de doorgaande routing de komborden in groen plaatsen

Maasdijk met karakteristieke boomstructuur. De laan en dijk liggen in het schootsveld, wat voor oorsprong open gebied is. Op den duur zal de bomenrij verdwijnen zodat schootsvelden en vestingwerken beter herkenbaar worden.

Singelstraat-West

Jan van Steffeswertplein met veel leilindes

Singelstraat Zuid met lindes

NEVENSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	Wijken	Gouverneur Houbenstraat Burg. Minkenbergstraat Muncadostraat Prinses Irenestraat	Aanwezigheid boomstructuur aan Gouverneur Houbenstraat en deels in Burg. Minkenstraat	Ontbrekende groenstructuur aan deel van Burg. Minkenbergstraat, Muncadostraat en Prinses Irenestraat. De afwezigheid van onderbeplanting aan de Gouverneur Houbenstraat. Het onrustige beeld van onderbeplanting aan Burg. Minkenbergstraat.	7. Na profielaanpassing boomstructuur aanbrengen aan deel van Burg. Minkenbergweg, Muncadostraat en Prinses Irenestraat. 8. Aanbrengen van eenduidige onderbeplanting in de straten van de nevenstructuur: bomen in beplanting.
	Privé groen	Notenboom aan Singelstraat-Noord Volwassen beuken aan Jan van Steffeswertplein	Draagt bij aan groen beeld en is grote kwaliteit	-	-
	Dorpsranden	Meerskamp: natuurpark met wandelmogelijkheden aan de oostzijde, dorpsrand bestaande uit weitjes en boomgaarden aan de zuidwest zijde, uitbreidingslocatie aan de zuidzijde, dijk aan westelijke zijde en jachthavens, recreatieterreinen aan de noordzijde.	Nagenoeg worden alle randen uiteindelijk begrensd met water.	-	9. Vergroten belevings- en gebruikswaarde Meerskamp. (bv. Visvoorzieningen, speelplek)
	Begraafplaatsen	Ten noordwesten van de kern, achter de kerk.	Prettige ligging naast kerk in historisch centrum. Haag richting Maasdijk is een passend element	Pad van Jan van Steffeswertplein naar Maasdijk over begraafplaats wordt begeleid door bolbomen die geen structuur vormen.	10. Bolbomen vervangen voor leibomen of soortgelijks. Beter aansluiten op cultuurhistorisch beeld.
	Sportparken	Sportpark aan de Sportlaan	Rondom sportvelden is ruimte en hierdoor zijn bomen toegepast	Veel hekwerken en ligging vormt een rommelig beeld nabij de kern.	11. Sportpark gaat weg. Kans voor waterberging op deze locatie.
	Dorpspaden	Tussen radiale wegen , o.a. De Wal en rondom vestigingswerken	Grote beleving van cultuurhistorie	Rommelig beeld, geen groene entrees en onduidelijke routing van het wandelpad tussen de radiale wegen.	12. Beter zichtbaar maken van paden door hagen bij entrees te plaatsen, routing aanbrengen.

10. OHÉ EN LAAK

Ohé en Laak heeft zich als agrarische kern ontwikkeld langs twee dorpslinten. Samen met Stevensweert vormt Ohé en Laak het 'Eiland in de Maas'. Ohé en Laak en Stevensweert behoorden tot de bezittingen van de graven Van den Bergh. Graaf Herman Frederik bouwde rond het midden van de 17de eeuw kasteel Walburg. Rond 1920 werd dit imposante complex gesloopt.

Voorals in Laak is de oorspronkelijke lintbebouwing nog goed herkenbaar. In het dorp liggen enkele mooie historische boerderijen. Na de Tweede Wereldoorlog hebben ontwikkelingen zich beperkt tot de bouw van woningen binnen het bestaande lint en tot een cluster in het gebied tussen de Bosstraat, de Burgemeester Minkenberglaan, de Prinses Beatrixlaan en de Burgemeester Kellenerstraat. Het landschap is door ontgrinding wel sterk gewijzigd. De Maasplassen vormen tegenwoordig de structuurdragers en worden gebruikt voor water- en natuurrecreatie. Een groot aantal relictten herinnert aan het oude grondgebruik: restanten van hagen, boomgaarden en een groot aantal notenbomen.

Er zijn verschillende fietsroutes door Ohé en Laak. Met het veerpontje De Walborgh is het voor voetgangers en fietsers mogelijk om de oversteek naar België te maken. Het gebied tussen Ohé en Laak is een agrarisch gebied van weides en akkers met kronkelende wegen en zicht op het lint Laak en de kern Ohé.

Ohé en Laak omstreeks 2011

Historische structuur: Ohé en Laak 1890

Bosstraat Ohé

Komentree Raadhuisstraat in Ohé

HOOFDSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	(Historische) wegen	Lintbebouwing Laak Ohé: Raadhuisstraat en Dorpsstraat, Burg. Minkenberglaan, Prinses Beatrixstraat	-	De boomstructuur aan dijk in Laak	1. Ohé: Raadhuisstraat en Dorpsstraat aanvullen bomenrij 2. Laak: boomstructuur aanvullen aan dijk
	Verbindingen buitengebied	Molendijk Moeder Magdalenastraat Veldstraat in Laak	Boomstructuren verbinden de kernen met het buitengebied	In de Veldstraat te Laak ontbreekt een deel van de doorgaande boomstructuur	3. Aanbrengen bomenrij Veldstraat
	(Dorps)pleinen	Plein aan Kerkstraat en parkeerterrein aan Dorpsstraat in Ohé	Volwassen bomen	Plein bestaande uit asfalt met parkeerfunctie	4. Vergroenen dorpspleinen door middel van groen
	Groene 'pleinen' of parken	Speelplek aan Zouavenweg in Ohé	Volwassen bomen	Weinig uitdagende speelplek	5. Beste bomen behouden door selectie te maken. Speelplek uitdagender maken
	Markante elementen	Kapel in Laak Voormalig kasteel Walborg Hompesche molen Kasteel Hasselholt	Groen aangekleed	Huidige groen is te gecultiveerd voor deze landelijke locatie	6. Landschappelijkere soorten toepassen en minder hekwerken. 7. Landschapsstructuur kasteel Walborg versterken
	Dorpsentrees	Raadhuisstraat, Molendijk, Prior Gielenstraat	Prior Gielenstraat doorsnijdt de dijk. Herkenbaar element als entree van de kern	-	8. De komborden aan deze wegen voorzien van groen voor een herkenbare entree

Boomgaard aan het dorpslint in Laak

Hagen in het buitengebied ten westen van Ohé

Ohé en Laak

NEVENSTRUCTUUR	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
	Wijken	n.v.t.			
	Privé groen	Voornameijk het groen in Laak	Boomgaarden, knobomen en solitaire bomen dragen bij aan landschappelijk beeld	Ondanks privé groen nog steeds veel hekwerken. Veel niet gebiedseigen soorten.	9. Stimuleren privé groen met gebiedseigen soorten
	Dorpsranden	Landelijk gebied tussen de kernen	Veel zicht op beide kernen met typische dorpsmantels (randen). In dit open gebied staan kruisbeelden met markante lindes.	Hagen in buitengebied tussen Ohé en Laak aan westzijde van Veldstraat passen niet in originele landschap van open akkers, maar hebben wel een ecologische functie.	10. Voorkomen dat hagen te hoog worden en daardoor het open karakter van het gebied aantasten.
	Sportparken	Westzijde kern Ohé	Ligt op logische plek t.o.v. Ohé		
Dorpspaden	Verbinding met veer naar België	Groot bereik door voetveer			

Voetveer met België

Zicht op oude laanstructuren van Kasteel Walborg

Dorpsplein Ohé zonder sterke uitstraling

Kerk in Ohé

Sterke boomstructuur aan Moeder Magdalenastraat in Laak

Grote volwassen solitaire bomen in Laak

11. OSEN EN POL

Osen en Pol horen bij de kern Heel. Waar Heel is uitgegroeid van agrarisch gehucht naar grote kern is Pol een agrarische gemeenschap gebleven. Pol bestaat uit een lint van boerderijen omringd door landschap. Het landschap bestaat uit akker, dijken en water van zowel de Maas als de Maasplassen. Een hoogspanningsleiding ligt over het gehuchtje, wat de aanwezige landelijke sfeer niet ten goede komt.

Osen bestaat eveneens uit een bebouwingslint, maar heeft een beperkte lengte ten opzichte van Pol. Kenmerkend voor Osen zijn de twee parallel gelegen sluizen en het vele water. De woningen aan het lint liggen door het water en de sluizen geïsoleerd ertussen. De sluis wordt gemarkeerd door meerdere parallelle bomenrijen.

Historische structuur: Pol 1890

Historische structuur: Osen 1890

Pol omstreeks 2008

Osen omstreeks 2008

Osen en Pol

	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
HOOFDSTRUCTUUR	(Historische) wegen	Pol: Pol Osen: Osen-Kanaalweg, Pannenhof	Pol: sterke boomstructuur aan Pol en Polderweg. Wordt alleen thv. hoogspanningsleiding onderbroken. Osen: Osen met sterke boomstructuur. Kanaalweg nog jonge bomen. Pannenhof voorzien van strakke populierenlaan. Maas aan beide zijde voorzien van sterke boomstructuur thv Osen.	-	-
	Groene 'pleinen' of parken	Pol	Groenplek aan Pol: essen in stramien bij kapel. Draagt bij aan identiteit .	--	-
	Privé groen		De grote percelen met ruime opzet in Pol dragen bij aan landelijk karakter .	-	-

	Elementen	Locaties	Kwaliteiten	Knelpunten	Verbeterpunten
NEVENSTRUCTUUR	Dorpsranden	Pol	Pol; westelijk deel is voornamelijk een dijk. Veel zicht richting het oosten met akkers en op plassen.	-	-

Sluis in Osen

Uitzicht op kanaal en Maas

Woningen in Osen met zicht op sluis

Itterbeek ten zuiden van Thorn

Laaggelegen gebied met veel populieren ten noordwesten van Linne

12. BUITENGEBIED

Het buitengebied van gemeente Maasgouw bestaat voor een groot deel uit water. De Maas, kanalen, beken en maasplassen die ontstaan zijn door grootschalige grindwinning in de 20^e eeuw. De aaneengesloten Maasplassen hebben tegenwoordig voornamelijk een recreatieve functie. Langs de plassen liggen diverse horecagelegenheden, jachthavens, dagstranden en campings. Maar ook natuurontwikkeling, waterwingebied en drinkwatervoorziening zijn bestemmingen voor de plassen. Direct aan de plassen zijn op veel plekken recreatieparken gevestigd wat een groot deel van het buitengebied inneemt. Samenhangend met het waterrijke gebied behoren dijken als belangrijke elementen in het landschap. Door de grindwinning is veel van de oorspronkelijke verkaveling en landschap verloren gegaan. Ten noorden van Linne, bij Ohé en Laak en rondom Thorn is het landschap nog wel redelijk intact. Het landschap bestaat uit akkers en weilanden waar af en toe beken doorheen stromen. Op de hogere gronden akkers en de nattere lager gelegen gebieden bestaan uit weilanden. Karakteristieke elementen in het buitengebied zijn boomgaarden, solitaire lindes met kruisbeelden, steilrandjes en singels voor geriefhout en hagen.

Verbindingen buitengebied

De kernen worden aan elkaar geregen door de bomenrijen in het buitengebied. Daarnaast zijn dijken, sluzen en oude wegen voorzien van een boomstructuur. De meeste wegen in het buitengebied van de gemeente Maasgouw zijn voorzien van een boomstructuur. Wel zijn veel bomen nog klein van formaat vanwege de leeftijd, waardoor nog geen sprake is van structuur. Enkele verbindingen ontbreekt nog: Thorn: Meers, Heel en Beegden: Heerstraat Zuid en Nieuwstraat. Beegderveld en Eerdweg-Moerstraat aan de oostzijde van Beegden. Brachterbeek en Linne: Maasbrachterweg en Stationsweg. Stevensweert: Oude Maasweg. Aan deze wegen moet de boomstructuur aangevuld worden.

Ook de snelwegen zijn groene elementen en maken een belangrijk onderdeel uit van het buitengebied. Groen langs de snelwegen (A2 en A73) zorgen voor het tegengaan van geluid, fijnstof en zicht op snelweg.

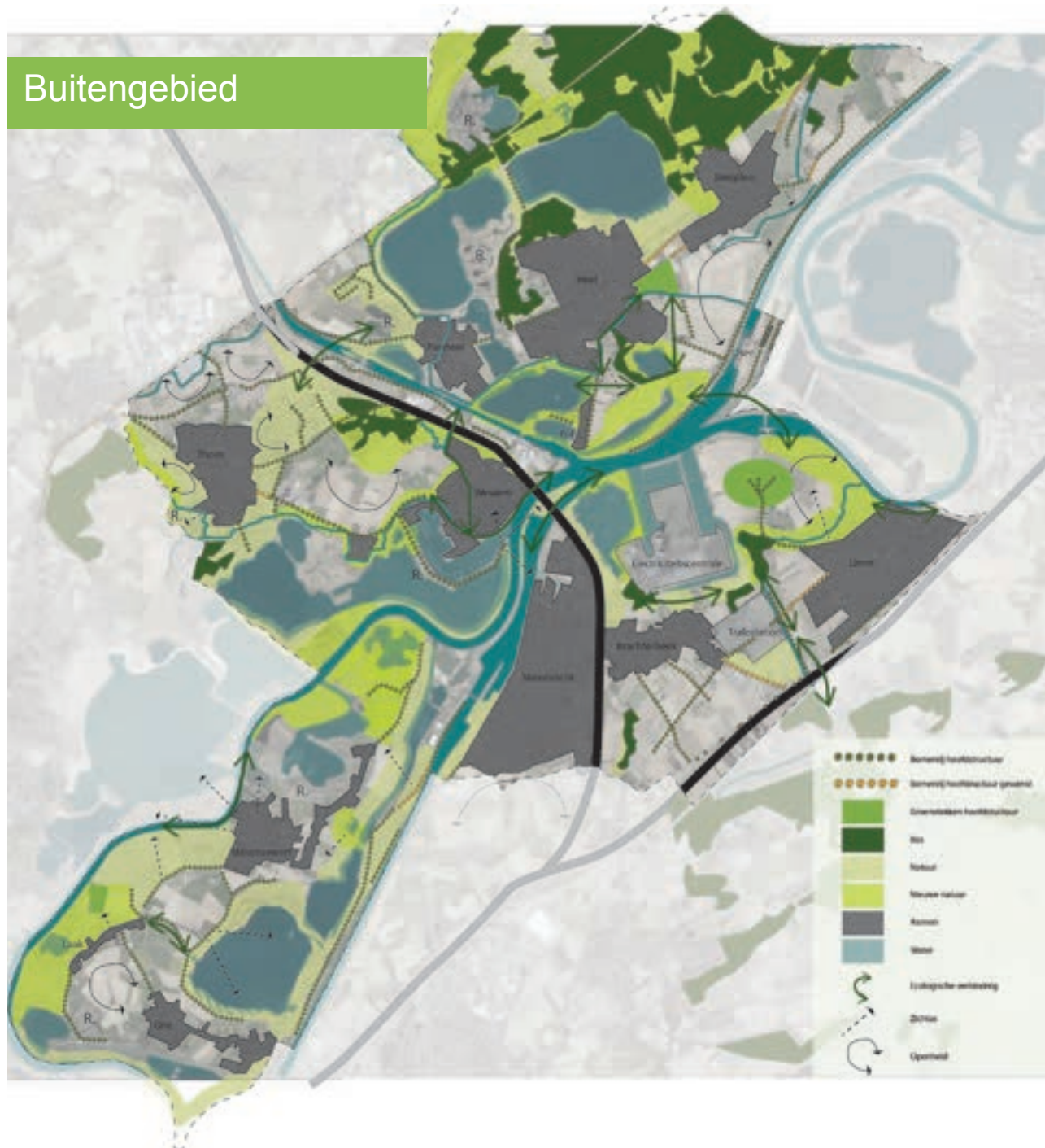
Markante elementen

In het buitengebied zijn enkele historische gebouwen (kastelen en Loretokapel in Thorn) markante elementen. Het betreft het kasteel bij Heel, Linne en bij Laak. Kasteel Walborg in Laak is gesloopt, maar de landschappelijke relictten zijn nog aanwezig. Op dit moment worden plannen ontwikkeld om dit te herstellen.

Landschap

Landschappelijk zeer waardevolle gebieden aan de zuidzijde van Thorn en het open gebied tussen Thorn en Wesseem. Daarnaast is de noordzijde van Linne, Linnerweerd een waardevol gebied. Dit

Buitengebied

Landschap tussen de Maas en Laak

Molendijk met uitgebaggerde eeuwenoude bomen nabij Ohé

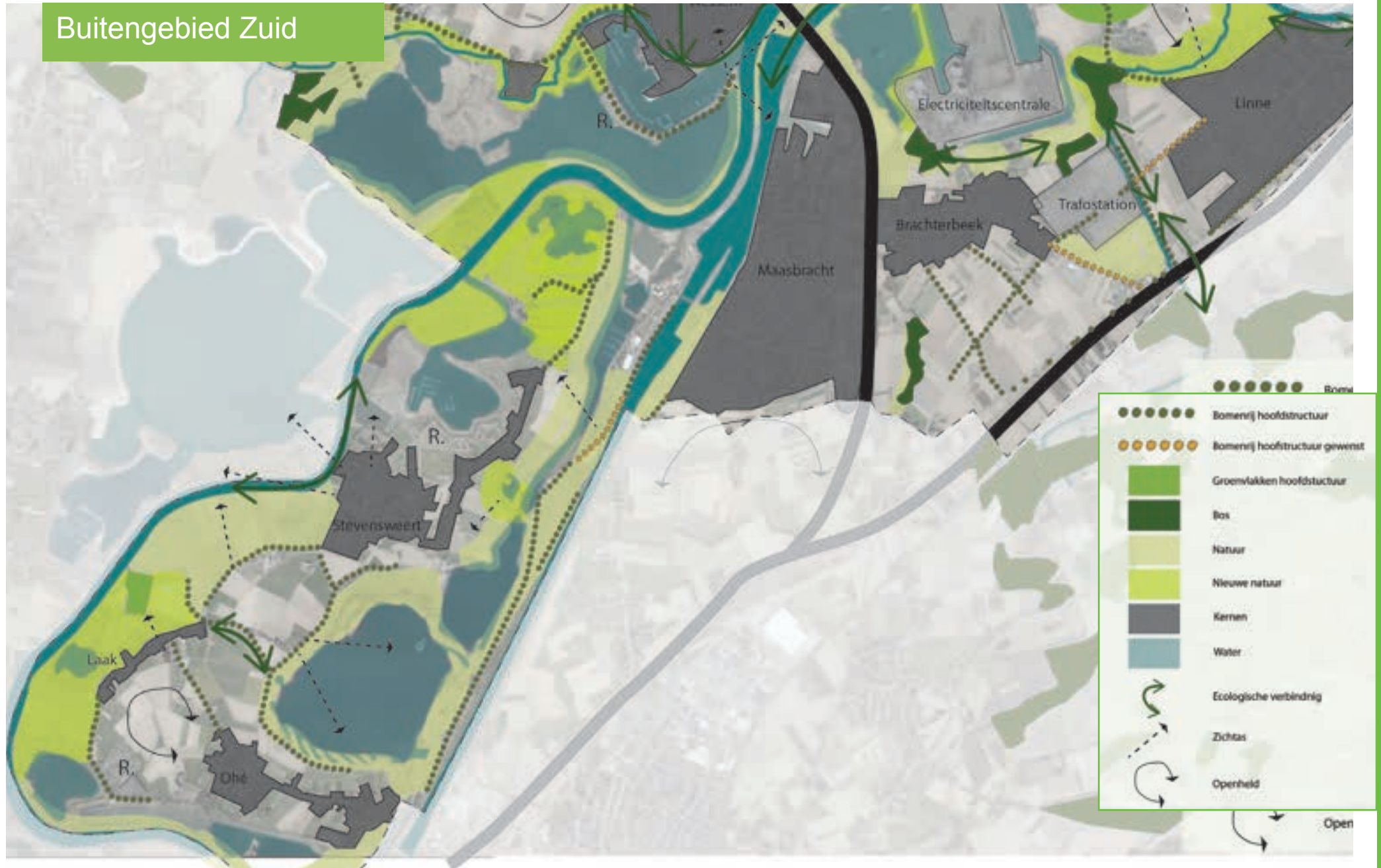

Hagen in het buitengebied tussen Ohé en Laak

Buitengebied Noord

Buitengebied Zuid

Rondom de Maasplassen zijn veel boomgaarden aanwezig

Vistrap bij waterkrachtcentrale nabij Linne

is nog een van de weinig natuurlijke uiterwaarden van de Maas. Ten noorden van Beegden ligt natuurgebied Beegderheide met vennen en heidevelden en zandverstuiving.

Andere aantrekkelijke gebieden die kenmerkend zijn voor Maasgouw:

- het open landschap tussen Laak en Ohé. (In dit gebied staat hagen, maar deze horen niet thuis in het agrarische open akkerlandschap);
- de uiterwaarden ten zuidwesten van Stevensweert;
- het open landschap ten zuiden van Heel en Beegden;
- het coulisselandschap ten zuiden van Brachterbeek.

Allen overwegend open gebieden, die voor een buffer tussen de kernen zorgt.

Recreatiegebieden

Ten zuiden van Laak, ten noorden van Stevensweert, zuidzijde van Thorn, westzijde Panheel, westzijde Heel, noordzijde Heel liggen recreatieterreinen. Ze nemen relatief veel ruimte van het buitengebied in. Een aantal terreinen zijn niet voldoende ingepast. Ze zijn te goed zichtbaar en herkenbaar vanuit de kernen en buitengebied.

Verbeterpunten buitengebied

1. Het buitengebied is niet overal goed toegankelijk. Door het netwerk van goede wandelroutes te vergroten, waaronder ook buiten de gemeente, ontstaat een sterk netwerk. Het buitengebied wordt vaak beleefd aan de dorpsranden. Vanuit de dorpsranden routes ontwikkelen en maatregelen toepassen waarbij enerzijds de dorpsmantel beter landschappelijk inpast wordt en anderzijds de beleefbaarheid vergroot.
2. Landschappelijke identiteit is vervaagd. Versterken landschappelijke karakteristiek door aanleggen en onderhouden van landschapselementen (in combinatie met verbeterpunt 1.)
3. Recreatiegebieden landschappelijk inpassen

Sluis van Heel met zicht op Clauscentrale

DEEL II: Groenbeheerplan

Groenbeheer / beleidsthema's

De groenbeleidsthema's vormen een nadere uitwerking van de groenvisie (hoofdstuk 2). De thema's geven de gemeentelijke organisatie concrete handvatten bij de ontwikkeling en het beheer van de openbare ruimte. De navolgende beleidsthema's komen aan bod:

1. Differentiatie in kwaliteitsniveaus;
2. Inrichtingsrichtlijnen voor het groen;
3. Biodiversiteit en duurzaamheid;
4. Speelruimte in relatie tot de groenstructuur;
5. Rotondes;
6. Burgerparticipatie en inspraak.

In onderstaand overzicht is de relatie tussen de onderdelen uit de groenvisie en de beleidsthema's schematisch weergegeven.

Onderdeel uit visie	Uitwerking in beleidsthema
2.1 (Multi)functioneel groen	1. Differentiatie in kwaliteitsniveaus 4. Speelruimte in relatie tot groenstructuur
2.2 Groen in aansluiting op cultuurhistorie	1. Differentiatie in kwaliteitsniveaus 2. inrichtingsrichtlijnen voor het groen
2.3 Duurzaamheid	2. inrichtingsrichtlijnen voor het groen 3. Biodiversiteit en duurzaamheid (gebruik chemische middelen)
2.4 Anticiperen op klimaatsverandering	3. Biodiversiteit en duurzaamheid (kansen voor waterberging)
2.5 Groen doen we samen	5. Rotondes 6. Burgerparticipatie en inspraak
2.6 Ecologie en biodiversiteit	3. Biodiversiteit en duurzaamheid (kansen voor biodiversiteit binnen de kern)

1. Differentiatie in kwaliteitsniveaus

Het groen in de gemeente Maasgouw wordt 'op beeld' onderhouden. Hierbij is niet de frequentie van uitvoeren leidend maar het gewenste beeld. Om dit gewenste beeld objectief en meetbaar te maken zijn door het CROW (kenniscentrum op het gebied van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte) kwaliteitsniveaus toegekend aan de openbare ruimte en vastgelegd in de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte, publicatie 323. Aan ieder kwaliteitsniveau zijn normen gekoppeld waarmee bijvoorbeeld de maximale toelaatbare hoeveelheid onkruid, blad en zwerfafval

meetbaar zijn gemaakt. Het kwaliteitsniveau varieert in de regel tussen A+ en D, waarbij A+ zeer exclusief en representatief is en D zeer extensief.

Binnen de gemeente Maasgouw wordt het openbaar groen, ongeacht het gebiedstype, onderhouden op kwaliteitsniveau B. Hierbij wordt het onderhoud op een basisniveau uitgevoerd en heeft de openbare ruimte een normaal verzorgde uitstraling.

Het openbaar groen in de kernen levert een belangrijke bijdrage aan de uitstraling van de gemeente Maasgouw. Naast de hoeveelheid groen speelt de inrichting, het materiaalgebruik en het verzorgingsbeeld een grote rol bij de belevingswaarde. Binnen het groenbeheer wordt onderscheid gemaakt in technisch beheer en netheidsbeheer.

Technisch beheer is gericht op het in stand houden van de kwaliteit van beplanting met als doel het behalen van de technische levensduur (bijvoorbeeld snoeien van bomen). De frequentie waarmee werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden is niet afhankelijk van een gewenst beeld maar is afhankelijk van de vitaliteit van de beplanting. Netheidsbeheer is gericht op het realiseren van een net en verzorgd beeld en betreft onder andere het verwijderen van onkruid, zwerfafval en het snoeien van randen. De frequentie waarmee de werkzaamheden worden uitgevoerd is afhankelijk van de gewenste beeldkwaliteit en vervuilings- of groeisnelheid.

Het verzorgingsbeeld is vaak afhankelijk van de mate waarin blad, zwerfvuil en onkruid aanwezig zijn, oftewel het netheidsbeheer. In dit kader wordt bij het onderhoud van de openbare ruimte in Maasgouw dan ook gebruik gemaakt van beeldkwaliteitsniveaus.

1.1 Gebiedsindeling

Ter voorkoming van onevenredige verschillen in onderhoudsniveaus tussen de kernen wordt bij het bepalen van het gewenste kwaliteitsniveau gebruik gemaakt van een gebiedsindeling. Voor gebieden in de openbare ruimte welke qua functie en gebruik vergelijkbaar zijn wordt eenzelfde kwaliteitsniveau nagestreefd.

De gemeente Maasgouw heeft de openbare ruimte onderverdeeld in:

- Centrumgebied
- Begraafplaatsen
- Sportvelden
- Toeristische Hotspots
- Rotondes (i.v.m. hoger niveau n.a.v. adoptie)
- Woonwijken
- Bedrijventerreinen
- Buitengebied*

* *Beeldkwaliteitsniveaus hebben met name betrekking op het verzorgingsbeeld van de openbare*

ruimte. Ecologisch waardevolle gebieden worden niet op basis van een beeld onderhouden maar op basis van de ecologische (meer)waarde.

1.2 Gewenste zonering

De openbare ruimte in de gemeente Maasgouw wordt momenteel onderhouden op kwaliteitsniveau B. De wijze waarop de openbare ruimte is ingericht (toepassing exclusieve planten verhardingsmaterialen) biedt echter mogelijkheden om meer differentiatie aan te brengen. Uitgangspunten voor een differentiatie in onderhoud niveaus zijn:

- Gebieden welke het aanzicht van de gemeente bepalen hebben een verzorgde uitstraling;
- Locaties met een hoge gebruiksdruk of vervuilingssnelheid hebben een hoger onderhoudsniveau;
- Woonwijken zijn netjes en verzorgd om de waarde van onroerend goed in stand te houden;
- Onderhoud van de openbare ruimte is afgestemd op de functie van een gebied;
- Natuurlijke overgang tussen dorpsranden en het buitengebied.

Bovenstaande uitgangspunten in combinatie met de gebiedsindeling resulteert in navolgende verdeling van onderhoudsniveaus.

Gebied	Onderhoudsniveau*
Centrumgebied	A
Begraafplaatsen	A
Sportvelden	A
Toeristische Hotspots	A
Rotondes	A
Woonwijken	B
Bedrijventerreinen	C
Buitengebied	C

*De gemeente Maasgouw hecht veel waarde aan een schone en veilige openbare ruimte. Ongeacht bovenstaande gebiedsindeling vindt zwerfafvalbeheersing, het onderhoud aan bomen en herstellen van beschadigingen plaats op kwaliteitsniveau A.

Het onderhoud van de openbare ruimte wordt uitgevoerd binnen een vastgesteld onderhoudsbudget. Dit budget is gebaseerd op onderhoudsniveau B. Voor de financiële haalbaarheid van de onderverdeling in onderhoudsniveaus dient een kostendoorrekening te worden uitgevoerd. Indien de voorgestelde onderverdeling in onderhoudsniveaus niet kan worden gerealiseerd binnen het huidige budget kan gekozen worden om centrumgebieden op een lager onderhoudsniveau te onderhouden.

1.3 Actiepunten

Actiepunt	Prioriteit
1. Vastleggen gewenste zonering en exacte grenzen gebiedsindeling bepalen	Middel
2. Op basis van vastgestelde begrenzing opstellen kostendoorrekening (haalbaarheid differentiatie)	Middel
3. Communicatie met bewoners over wijzigingen in het onderhoudsniveau	Middel

2. Inrichtingsrichtlijnen voor het groen

Veranderingen in de openbare ruimte vinden met regelmaat plaats. Bij ontwikkelingen in de openbare ruimte dient de beschikbare ruimte zodanig te worden ingericht dat de (verkeers) veiligheid wordt gewaarborgd en dat een praktische en beheerbare inrichting wordt gerealiseerd. De gemeente Maasgouw heeft in dit kader kwaliteitsrichtlijnen voor de openbare ruimte opgesteld. Hierbij zijn voor verschillende groenelementen zoals bomen, heesters en gazon technische randvoorwaarden gesteld voor het ontwerp en de aanleg van elementen. In aanvulling op deze technische randvoorwaarden zijn in navolgende paragrafen richtlijnen geformuleerd voor een praktisch beheerbare openbare ruimte.

2.1 Algemene richtlijnen

Om het openbaar groen op het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen onderhouden, is het onder andere belangrijk dat de inrichting onderhoudsvriendelijk en beheerbaar is. Onderstaand zijn diverse algemene en specifieke eisen opgenomen voor beplanting zodat hieraan wordt voldaan. Hierbij is aandacht voor aspecten als vormgeving, bereikbaarheid en toegankelijkheid door onderhoudsmaterieel.

Richtlijn	Toelichting
Juiste beheergroep op de juiste locatie	Het type beplanting is afgestemd op de grootte van het plantvak, de intensiteit van het onderhoud (kwaliteitsniveau) en/of de gewenste functie (uitzicht op een kruispunt, afscherming van een ongewenst beeld).
Eenheid in beplanting	Gebruik van dezelfde soort groentypen (zoals bodembedekkers en opgaande heesters) leidt tot een eenduidig beeld van de groenstructuur. De herkenbaarheid van de groenstructuur wordt vergroot met het toepassen van gebiedseigen soorten.
Grote plantvakken i.p.v. meerdere kleine	Voordeel is dat beplanting robuuster is en sneller sluit. Kleinere plantvakken zijn gevoelig voor doorloop, vernieling en uitval van beplanting. Daarnaast is de randlengte relatief kleiner. Hier groeien vaak de meeste onkruiden en komt het meeste zwerfafval voor.
Gesloten beplanting	Door te kiezen voor plantsoorten die snel een vak dichtgroeien of een hoog herstelvermogen hebben worden open plekken en daarmee samenhangende kans op onkruidgroei verminderd.
Groeiwijze	Beplanting die in pollen groeit is praktischer in onderhoud dan beplanting met uitlopers. Deze uitlopers kunnen tijdens het schoffelen (ongemerkt) worden afgekapt, waardoor het dichtgroeien van een plantvak wordt vertraagd (kans voor onkruiden).
Soortkeuze	Soortkeuze afstemmen op specifieke omstandigheden (waaronder cultuurhistorie, gebruik, karakteristiek) in de gemeente Maasgouw. De soortkeuze kan per kern verschillen.

2.2 Beheergroepen versus kwaliteitsniveaus

Voor de praktische uitvoerbaarheid van onderhoudswerkzaamheden is het belangrijk dat de inrichting van de openbare ruimte is afgestemd op het gewenste kwaliteitsniveau. In de huidige situatie is nabij de Maasboulevard te Maasbracht veel gebruik gemaakt van exclusieve verhardingsmaterialen en plantsoorten (waaronder vaste planten), terwijl voor het onderhoud en de duurzame instandhouding een hoger onderhoudsniveau wenselijk is dan het huidige kwaliteitsniveau B. Met het toepassen van een verhoogd onderhoudsniveau wordt openheid in plantvakken beperkt en wordt onkruidgroei afgeremd.

Bij herinrichting van het groen is het aan te bevelen om de gekozen beheergroep en kwaliteitsniveau op elkaar af te stemmen. Niet iedere beheergroep is namelijk even geschikt voor een bepaald kwaliteitsniveau. In onderstaande tabel is weergegeven welke beheergroep het meest geschikt is bij een bepaald kwaliteitsniveau. De tabel geeft de meest optimale situatie weer. Afwijking hierop is altijd mogelijk mits de keuze voor een afwijkende beheergroep wordt onderbouwd.

Hoofdcategorie	Beheergroep	A	B	C
Bomen	Straat- en laanboom	x		
	Solitaire boom	x		
	Lei- en vormboom	x		
	Knotboom	x		
Cultuurlijke beplanting	Bodembedekkende heester	x	x	
	Heester	x	x	x
	Vaste plant	x	(x)*	
	Wisselperk	x		
Natuurlijke beplanting	Bloembak	x		
	Bos			x
	Bosplantsoen		x	x
Gras	Gazon	x	x	x
	Berm		x	x
	Ruw gazon		x	x
	Wadi		x	x

* vaste planten op onderhoudsniveau B: nieuwe ontwikkelingen voor gebruik van vaste planten met beperkt onderhoud zijn soms wel toe te passen om de openbare ruimte aantrekkelijker te maken.

Actiepunt	Prioriteit
1. Hanteren inrichtingseisen voor de openbare ruimte bij renovaties en herinrichtingen	Hoog

3. Biodiversiteit en duurzaamheid

De diversiteit aan plant- en diersoorten neemt in Nederland steeds verder af. De gemeente Maasgouw levert waar mogelijk een bijdrage aan het verminderen van deze achteruitgang van de biodiversiteit. In deze paragraaf wordt aangegeven waar belangrijke kansen/potenties liggen om de biodiversiteit in de gemeente Maasgouw te verbeteren. Voor een deel heeft biodiversiteit overlap met het thema duurzaamheid. Duurzaam groen draagt bij aan een schoner milieu en gezondere leefomgeving voor mens en dier.

3.1 Kansen voor biodiversiteit binnen de kernen

De gemeente Maasgouw kenmerkt zich door het zeer waterrijke buitengebied waar de rivier de Maas en de verschillende Maasplassen in combinatie met bossen en heidevelden op de hogere zandgronden beeldbepalend zijn. Met name is de biodiversiteit in het buitengebied groot en niet zozeer in de afzonderlijke kernen waar de woonfunctie centraal staat.

Kansen voor biodiversiteit zijn met name te vinden in de dorpsranden. Hierbij wordt gestreefd naar het creëren van functionele verbindingen met het buitengebied, bijvoorbeeld in combinatie met wandel- en fietspaden.

Binnen de kernen is de ruimte voor grootschalige verbeteringen gering, echter kunnen in de kernen wel maatregelen worden getroffen om inwoners meer bewust te maken van biodiversiteit. Kansen voor biodiversiteit binnen de bebouwde kom:

- Biodiversiteit binnen de kernen is gericht op bewustwording; een significante kwalitatieve verbetering is vanwege relatief kleine stukken groen naar verwachting beperkt.
- Toepassen van diverse inheemse bloemdragende/ vruchtdragende bomen, heesters en vaste planten die dienen als nectarbron voor insecten. Hierbij worden bij voorkeur traditionele plantsoorten gebruikt (dus geen cultivars) afkomstig van kwekerijen met een gelijkwaardig type grond als in de gemeente Maasgouw waardoor het aanslaan van beplanting wordt verbeterd.
- Uitbreiden van het aantal toegepaste soorten. Hierdoor ontstaat meer diversiteit in de openbare ruimte en wordt kwetsbaarheid door ziekten verminderd.
- Natuurlijke voedselvoorziening in de vorm van fruitbomen en bes/vruchtdragende struiken;
- Toepassen van uit geselecteerd zaad gekweekte bomen. De bloeitijd van deze bomen is meer gedifferentieerd wat resulteert in een langere bloeiperiode (gunstig voor o.a. bijen).
- Op grotere grasoppervlakten (toekomstige bouwlocaties) een meer gefaseerd en extensief maaibeheer toepassen en meer bloemrijke mengsels inzaaien;
- Bij nieuwbouw- en uitbreidingslocaties nadrukkelijk aandacht besteden aan mogelijkheden voor het verbeteren van biodiversiteit, ecologische kansen en natuurlijke overgangen naar het buitengebied. Daar waar mogelijk wordt aansluiting gezocht met educatie;
- Wadi's zorgen voor waterberging en dragen tevens bij aan biodiversiteit en belevingswaarde;
- Maasoevers en beken. De natte dooradering van de gemeente biedt kansen om bij te dragen aan een grotere biodiversiteit.

- Bosplantsoen. Het beheer van het bosplantsoen afstemmen op het vergroten van de biodiversiteit door maaibeheer aan te passen en het toepassen van kruidenmengsels.
- Belang van bijen. Bijen dragen bij en zorgen voor biodiversiteit. Het zijn hele nuttige dieren. Ze bestuiven landbouwgewassen, zoals appels. Zonder bijen zou de voedselproductie ernstig in de problemen komen; zonder bestuiving geen vruchten, maar ook geen zaden. Daarnaast zorgt de bij met de bestuiving van veel wilde planten voor de nodige biodiversiteit in de natuur. Meer dan de helft van de circa 350 bijensoorten in Nederland wordt op dit moment met uitsterven bedreigd en staat daarom op de Rode Lijst.

Niet alleen groen draagt bij aan de biodiversiteit. Ook andere elementen zoals een meer stenige omgeving zijn van belang voor de biodiversiteit. Bij alle ontwikkelingen en werkzaamheden in de openbare ruimte is het dus noodzakelijk aandacht te hebben voor flora, fauna en biodiversiteit.

Een insectenhotel biedt schuilgelegenheid voor oa. bijen, wespen, hommels en vlinders.

3.2 Kansen voor waterberging

Ons klimaat verandert, en dat is te merken aan de steeds extremer wordende neerslaghoeveelheden. Perioden van extreme droogte wisselen zich steeds vaker af met perioden met extreme neerslaghoeveelheden. Wateroverlast en daarmee samenhangende (tijdelijke) waterberging zijn daarmee steeds actueler geworden.

De gemeente Maasgouw is in de basis verantwoordelijk voor het stedelijk waterbeheer. Door het inrichten van een goede waterhuishouding worden overlastsituaties voorkomen. De overlast van water is niet alleen op te lossen door het vergroten van de afvoercapaciteit van het rioolstelsel maar vooral door het afkoppelen van regenwater. Door regenwater lokaal af te koppelen en te laten infiltreren wordt de overbelasting van het rioolstelsel voorkomen.

In Maasgouw wordt het openbaar groen voorbereid op de toenemende neerslaghoeveelheden. Zo worden op locaties waar regenwater mogelijk overlast kan veroorzaken Wadi's aangelegd. Vaak kan dit relatief eenvoudig worden gerealiseerd door middel van kleinschalige aanpassingen zoals het verlagen van het maaiveld. Meer omvangrijke ingrepen zoals het realiseren van ondergrondse voorzieningen worden in combinatie met civieltechnisch onderhoudswerkzaamheden en reconstructies uitgevoerd.

Voor het afvoeren van regenwater hanteert de gemeente Maasgouw het navolgende stappenplan.

- Stap 1 – water zichtbaar afvoeren
- Stap 2 – afvoeren via verscholen goten
- Stap 3 – ondergronds afvoeren naar zichtbare voorziening zoals een Wadi/ retentievijver
- Stap 4 – ondergronds afvoeren naar ondergrondse voorziening

Voor het realiseren van bovengrondse voorzieningen zoals een Wadi en retentievijver zijn in het afkoppelbeleid reeds enkele kansrijke groenstroken en speeltuintjes aangewezen. Alvorens wordt overgegaan op de realisatiefase is het van belang dat de huidige gebruiksfuncties van de openbare ruimte worden verkend en ook blijven gehandhaafd.

Uit oogpunt van beheer dient naast het toepassen van de kwaliteitsrichtlijnen voor de openbare ruimte rekening gehouden te worden met het voorkomen van steile taluds en het toepassen van plantmaterialen welke bestand zijn tegen de tijdelijke grote hoeveelheid water.

Wadi's zorgen voor waterberging en is tevens van toegevoegde waarde voor biodiversiteit en belevingswaarde.

3.3 Gebruik van chemische middelen

De gemeente Maasgouw streeft naar een volledig chemisch vrij onderhoud van de buitenruimte. Alleen in uitzonderlijke situaties, zoals het bestrijden van invasieve soorten waarbij een chemisch vrije bestrijding niet effectief is, zijn chemische middelen toegestaan.

Alleen een verbod op het gebruik van chemische middelen is niet voldoende voor een duurzame bestrijding van onkruid. Hiervoor is een nadere afweging noodzakelijk waarbij ook de uitstoot, het verbruik van brandstoffen, vrijkomende materialen en beleving (geluid, stof, geur) meegenomen worden.

De gemeente Maasgouw heeft door middel van een pilot (uitgevoerd in 2013 en 2014) reeds de eerste ervaringen opgedaan met het chemisch vrij bestrijden van onkruid. Binnen de pilot is gekozen voor de bestrijdingsmethode branden. Op basis van een uitvoeringsperiode van 2 jaar zijn navolgende kerngegevens gebaseerd:

- Met behulp van branden wordt het gewenste kwaliteitsniveau (in ieder geval voor de periode van 2 jaar) behaald;
- Het aantal klachten is gelijk gebleven. Resterende klachten hebben met name betrekking op beschadigingen van particuliere beplanting en zijn vergelijkbaar met schade ontstaan door het gebruik van chemische middelen (drift);
- Borstelen van verhardingen is niet voldoende duurzaam. Naast het ontstaan van beschadigingen aan verhardingen is een tweede werkgang (vegen) nodig om het gewenste beeld te bereiken.
- Het chemisch vrij onderhoud van sportvelden is geen onderdeel geweest van de pilot, ervaringen op dit gebied ontbreken vooralsnog.
- De uitstoot van CO₂ is binnen de pilot niet inzichtelijk gemaakt.

Naast bestrijding van onkruiden (reactief) zijn ook preventieve maatregelen mogelijk zoals:

- Analyse ruimtelijk gebruik van de openbare ruimte; minder functionele voorzieningen in de openbare ruimte omvormen zoals parkeerplekken en trottoirs welke niet gebruikt worden.
- Actieve rol van bewoners stimuleren; door verhardingen met regelmaat te vegen wordt onkruidgroei beperkt. In het kader van duurzaamheid moet worden voorkomen dat bewoners het gedeelte trottoir voor de deur toch chemisch behandelen.
- Creëren bewustwording bij inwoners; actief communiceren over de effecten van glyfosaat in de openbare ruimte met als doel het bewerkstelligen van een afnemend gebruik.

Actiepunt	Prioriteit
1. Verkennen overige bestrijdingsmethoden voor chemisch vrij onderhoud voor zowel de openbare ruimte als ook op sportvelden.	Hoog
2. Inzicht in daadwerkelijke bestrijdingskosten en uitstoot CO ₂	Hoog

4. Speelruimte in relatie tot de groenstructuur

Binnen het speelruimteplan zijn reeds kaders opgenomen voor de vervanging van speeltoestellen en de inrichting van speellocaties. De inrichting van speellocaties is met name gericht op de hoeveelheid speeltoestellen. Naast speeltoestellen (formele speelruimte) maken kinderen ook gebruik van de informele speelruimte en spelaanleidingen oftewel objecten in de openbare ruimte wel niet direct zijn aangebracht voor te spelen. Bomen om in te klimmen, plantsoenen om verstoppertje te spelen en grote verhardingsoppervlakken om te stoepkrijten zijn voorbeelden hiervan.

Bij de inrichting van de openbare vormen de mogelijkheden voor natuurlijke speelruimte een aandachtspunt, bijvoorbeeld het toepassen van een haag in plaats van een

hekwerk, het vergroten van seizoen beleving door bloeiende beplanting of het toepassen een permanent watervoerende Wadi. Groen wordt in dergelijke situaties alleen functioneel toegepast.

De ruimte voor speelvoorzieningen staat onder druk. De inbreiding van woongebieden gaat vaak ten koste van speeltuintjes en trapveldjes (zowel formeel als informeel). Om de hoeveelheid speelruimte ook voor de toekomst te waarborgen dient de ruimte die vrijkomt na het verwijderen van speeltoestellen te worden gereserveerd. Met het reserveren van ruimte voor speelvoorzieningen kan bij een toename van het aantal kinderen in de wijk relatief eenvoudig speelruimte worden gerealiseerd. Deze werkwijze maakt onderdeel uit van een duurzame en functionele inrichting van de openbare ruimte.

Actiepunt	Prioriteit
1. Functionele toepassing van groen op speellocaties implementeren bij renovaties en vervangingen	Middel

5. Rotondes

De gemeente Maasgouw biedt lokale en regionale ondernemingen de mogelijkheid om de naamsbekendheid te vergroten door het adopteren van (het midden eiland van) een rotonde. Voor de inrichting, en plaatsing van reclameborden zijn randvoorwaarden opgesteld waarmee het veilig gebruik van een rotonde wordt gewaarborgd. Rotondes welke qua omvang niet geschikt zijn voor een exclusievere inrichting worden niet ter adoptie aangeboden (bijvoorbeeld rotonde Molenweg te Maasbracht en Heelderweg te Panheel). Naast richtlijnen voor de inrichting van rotondes zijn ook kaders opgesteld waaraan het onderhoud van de rotonde moet voldoen. Zo is het gebruik van chemische middelen niet toegestaan en dienen onderhoudswerkzaamheden te worden uitgevoerd conform kwaliteitsniveau A (lid k en l adoptievoorwaarden).

Een nieuw ontwerp voor de inrichting van het middeneiland wordt op initiatief van de adoptant opgesteld en ter goedkeuring aan de gemeente Maasgouw voorgelegd. Bij het beoordelen van de ingediende ontwerpen dient voldoende aandacht te zijn voor uniformiteit en herkenbaarheid van rotondes. Daarnaast dient nadrukkelijk aandacht te worden besteed aan de landschappelijke inpassing van een rotonde in het omliggende landschap. Hierbij is het wenselijke een onderverdeling te maken tussen rotondes in de kern/ entreegebieden en rotondes in het landschap.

Actiepunt	Prioriteit
1. Randvoorwaarden inrichting rotonde afstemmen op omliggende landschap	Hoog
2. Toetsingscriteria voor ontwerp rotonde	Hoog

6. Burgerparticipatie en inspraak

De gemeente Maasgouw vindt het belangrijk om haar inwoners te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen en (toekomst)visies. Daarbij juicht de gemeente Maasgouw initiatieven vanuit bewoners (groepen) toe, zowel in de fase van planvorming als ook bij de uitvoering van werkzaamheden.

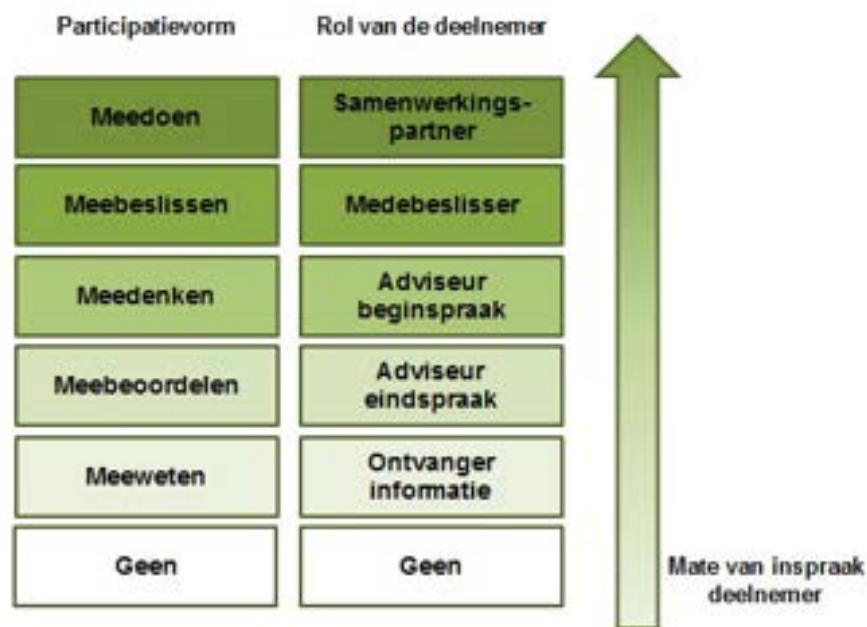
6.1 Doelstelling burgerparticipatie in Maasgouw

Refererend aan de visie uit hoofdstuk 2 is de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte niet alleen meer de taak van de gemeente maar wordt ook steeds vaker een beroep gedaan op de inwoners en lokale ondernemers. De doelstelling van burgerparticipatie is dan ook het actief betrekken van inwoners bij hun eigen directe woonomgeving en gebruik te maken van de lokale kennis zodat maatwerk oplossingen kunnen worden bewerkstelligd. Het realiseren van een bezuiniging is echter geen doelstelling van burgerparticipatie. Eventuele bezuinigingen die worden gerealiseerd op gebied van groenonderhoud worden doorgaans ingezet voor het begeleiden en mogelijk zelfs faciliteren van dergelijke initiatieven.

Voor werkzaamheden voortvloeiend uit de wettelijke zorgplicht van de gemeente (o.a. boomveiligheid en onderhoud speeltoestellen) is geen participatie mogelijk.

6.2 Randvoorwaarden voor planvorming en onderhoud

Alvorens de eerste contacten worden gelegd met bewoners en/of belangengroepen is het van belang om de gewenste participatievorm vast te leggen. Een veel gebruikt instrument hierbij is de participatieladder. Bij de eerste treden van de participatieladder is de invloed beperkt en is participatie gericht op informeren en raadplegen. Hoe hoger de trede in de ladder, des te meer invloed krijgt de deelnemer. Op de hoogste treden krijgt de deelnemer zelfs medezeggenschap bij besluitvorming. In onderstaand overzicht zijn de verschillende participatievormen opgenomen inclusief de invloed van de deelnemer.

De gemeente Maasgouw streeft ernaar bewoners minimaal op de tweede trede (meeweten) te laten participeren.

Om burgers op een gestructureerde en uniforme wijze te betrekken bij het de openbare ruimte en met het oog op continuïteit is het van belang om randvoorwaarden en uitgangspunten voor burgerparticipatie vast te leggen. Onderstaand zijn enkele thema's weergegeven welke onderdeel kunnen uitmaken van de randvoorwaarden voor burgerparticipatie in Maasgouw:

- Gewenste participatievorm (conform participatieladder) vastleggen;
- Wijze van samenwerken; ter waarborging van voldoende draagvlak binnen de wijk en continuïteit worden afspraken bij voorkeur gemaakt met een georganiseerde groep zoals buurt- en winkeliersverenigingen, in plaats van met individuele personen. Tevens is het wenselijk dat vanuit de gemeente een vaste contactpersoon wordt aangesteld welke bereikbaar is voor vragen en eventuele ontwikkelingen kan afstemmen binnen de gemeentelijke organisatie.
- Vastleggen verantwoordelijkheden en bevoegdheden; ter voorkoming van ongewenste situaties en discussies achteraf is het van belang om verantwoordelijkheden en bevoegdheden vast te leggen. Afhankelijk van de omvang verschilt dit van een intentieverklaring met een relatief informeel karakter tot een overeenkomst/contract dat door de verantwoordelijk wethouder en/of burgemeester wordt ondertekend. De gemeente blijft in alle gevallen eindverantwoordelijk voor de openbare ruimte.
- Vastleggen ingrijpmomenten; als onderdeel van de verantwoordelijkheden van beide partijen worden op voorhand ingrijpmomenten vastgelegd. Hierin kan worden vastgelegd dat indien sprake is van kapitaalsvernietiging en/of taken niet of niet voldoende worden uitgevoerd de gemeente Maasgouw de inrichting van de openbare ruimte terugbrengt naar een basisniveau. Hierbij is het van belang dat ingrijpmomenten ook daadwerkelijk worden nageleefd (i.v.m. voorbeeldfunctie).
- Inrichting van de openbare ruimte; initiatieven van bewoners dienen te voldoen aan gemeentelijk beleid waaronder de Groenvisie Maasgouw 2030 en de kwaliteitsrichtlijnen openbare ruimte. Bij een eventuele beëindiging van de participatie kan het beheer en onderhoud 1 op 1 door de gemeente worden overgenomen.

Actiepunt	Prioriteit
1. Opstellen specifiek participatieprotocol waarbij gewenste participatievormen en bovenstaande thema's enerzijds worden vastgelegd en anderzijds nader worden geconcretiseerd.	Middel

Burgerinitiatief Raadhuisstraat Maasbracht

Burgerparticipatie: herinrichtingsplan sportpark Wessemer

Burgerparticipatie vergroten biodiversiteit

Deel III: Maatregelenplan

BTL

Advies

MAATREGELENPLAN

Middels het groenstructuurplan en het groenbeheerplan wordt invulling gegeven aan de gewenste ontwikkeling en instandhouding van het groen in de openbare ruimte van Maasgouw. In dit hoofdstuk, het maatregelenplan, is een totaaloverzicht opgenomen van alle verbetermaatregelen en wordt een doorkijk gemaakt naar het benodigde budget om de gewenste groenstructuur te realiseren. Het totaal van de verbeterpunten geeft een indicatie van de maatregelen die nodig zijn om de opgestelde groenvisie te realiseren. Het maatregelenplan bevat hierbij op hoofdlijnen de financiële kaders.

1. Uitgangspunten, prioriteiten en budget

Gezien het abstractieniveau van de groenvisie is een deterministische raming opgenomen. Een ramingsmethodiek waarbij risico's en onzekerheden op basis van een inschatting (ervaringscijfers en "onderbuikgevoel") worden opgenomen in de kosten. Daarnaast zijn de navolgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

- Bij een nadere uitwerking van de verbeterpunten naar concrete inrichtingsontwerpen is maatwerk noodzakelijk en moeten (locatie)specifieke kenmerken (waaronder plantsoort, plantmaat, hoeveelheden, haalbaarheid, grondsoort, ligging kabels en leidingen, participatiemogelijkheden, etc.) worden ingepast in het definitief ontwerp. Hierdoor kunnen de daadwerkelijke kosten voor het realiseren van de groenstructuur in de praktijk afwijken van de geraamde indicatieve kosten.
- Uitgangspunt bij het realiseren van de verbeterpunten is dat deze in combinatie met civieltechnische werkzaamheden zoals een wegreconstructie of vervanging van een riool worden uitgevoerd (win-win situatie). De huidige weginrichting wordt bij dergelijke projecten doorgaans dusdanig aangepast dat de gewenste groenstructuur efficiënt en volgens de inrichtingseisen (o.a. inrichting plantlocatie bomen) van de gemeente Maasgouw kan worden gerealiseerd. Daarnaast kan de uitvoering van groene projecten in het kader van een wegreconstructie praktische en organisatorische voordelen opleveren, zoals het combineren van vergunningsprocedures, inspraak, en het beperken van wegafsluitingen.
- De verbetervoorstellen zijn primair gericht op de landschappelijke inpassing van de verschillende kernen in de gemeente Maasgouw. Hierbij zijn de thema's uit de groenvisie (hoofdstuk 2) richtinggevend. Naast het realiseren van de visie wordt met behulp van de verbetervoorstellen ook de meerwaarde van groenvoorzieningen op gebied van gezondheid, afvang CO₂ en fijnstof, energieverbruik, waarde van onroerend goed, recreatie, sociale cohesie en waterhuishouding optimaal benut (thema's conform TEEB-stad).
- De hoofd- en nevenstructuur wordt gevormd door groenvoorzieningen welke van meerwaarde zijn voor de gehele kern of zelfs de gehele gemeente Maasgouw. Groenvoorzieningen welke niet opgenomen zijn in de hoofd- en of nevenstructuur hebben tevens een aanzienlijke waarde op buurt- of straatniveau waardoor het niet vanzelfsprekend is om deze te verwijderen.

Het navolgende overzicht geeft allereerst een overzicht van alle in het groenstructuurplan opgenomen verbeterpunten. Daarbij is per verbeterpunt een prioriteit opgenomen. Voor de verbeterpunten welke op korte termijn of niet direct te linken zijn aan een wegreconstructie (prioriteit 1) is tevens een kostenindicatie opgenomen.

Maasbracht	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Aanvullen bomenrij Kruisweg.	N.t.b.	-
2. Aanbrengen eenduidige en sterke boomstructuur aan: Molenweg, Zuidsingel-Suikerdoosingel, Hoofdstraat-Kloosterstraat, Julianastraat en Wilhelminalaan. Boomsoorten: linde, es of eik.	N.t.b.	-
3. Sterke boomstructuur aanbrengen Kloosterstraat.	N.t.b.	-
4. Deze pleinen vergroenen zodat aantrekkelijke verblijfsfunctie ontstaat.	N.t.b.	-
5. Belevingswaarde en gebruikswaarde Breerpark vergroten: meer variatie, ontmoeten en educatie stimuleren (natuurleerpad).	1	€ 25.000
6. Vergroenen rotonde Hoofdstraat.	N.t.b.	-
7. Eenduidigere onderbeplanting of gras in Oranjelaan.	N.t.b.	-
8. Duurzame boomsoort Echterstraat.	N.t.b.	-
9. Petjesveld Lonicera vervangen door gras.	N.t.b.	-
10. Groen inpassen loods (haag, bomen of gevelgroen) en verhogen hagen aan wegzijde zodat begraafplaats een groene oase wordt.	1	€ 5.000

Brachterbeek	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Kempstraat: kiezen voor grotere boomspiegels en minder bomen	N.t.b.	-
2. Stationweg: bij reconstructie boomstructuur aanbrengen	N.t.b.	-
3. Gelijkwaardig maken van Rector Hendrixstraat en Kerkstraat door dezelfde inrichting. (bomenrij/materialisatie/ profiel)	N.t.b.	-
4. Aanvullen bomenrij aan Voortstraat	N.t.b.	-
5. Gelijkwaardig maken van Rector Hendrixstraat en Kerkstraat. Hierdoor worden cultuurhistorische waarde en identiteit versterkt	N.t.b.	-
6. Upgraden groenzone waarbij de oude ligging van de beek herkenbaar wordt. (ook het zuidelijke deel Tergouwen)	N.t.b.	-
7. Meer kwaliteit, meer belevingswaarde en gebruikswaarde toevoegen: waterberging, spelen.	N.t.b.	-
8. Speelplek vergroenen met hagen en bomen	1	€ 5.000
9. Aanbrengen van groen t.b.v. betere beleving	1	€ 5.000
10. Oliesteenstraat en Broekstraat voorzien van bomen	N.t.b.	-
11. Stimuleren gevelgroen (leibomen tegen muur) aan Stationsweg (alleen panden met gevel aan straatzijde)	N.t.b.	-
12. Versterken landschapskarakteristiek aan noord- en zuidzijde van de kern	N.t.b.	-

Linne	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Aanbrengen bomenrij aan Maasbrachterweg, en Hertestraat- Processieweg.	N.t.b.	-
2. Oudeweg: eenduidige boomgroepen van 1 soort uit laten groeien tot volwassen bomen door voldoende ruimte en juiste soortkeuze.	N.t.b.	-
3. Bomenrij aanvullen aan N271	N.t.b.	-
4. Aanbrengen bomenrij Maasbrachterweg, ook in het buitengebied	N.t.b.	-
5. Groen grondwal aan de N271 zijde omvormen naar gras met bomen. Mogelijkheid voor waterberging.	N.t.b.	-
6. Groenzone Parallelweg opwaarderen accenten: bv. bloembollen, vaste planten	1	€ 5.000
7. Entrees aan doorgaande route (Maasbrachterweg) (komborden) in hagen plaatsen	N.t.b.	-
8. Veestraat: komborden voorzien van groen	1	€ 5.000
9. Omvormen knotbomen naar bomen 2e grootte aan de Graaf van Wassenbergstraat.	N.t.b.	-
10. Stimuleren gevelgroen (leibomen): Oudeweg (tussen nr.1-23) en in oude deel ten noordoosten van de kern	N.t.b.	-
11. Nieuwe rand van uitbreidingen aan de westzijde landschappelijk inpassen, kansen voor waterberging en recreatief uitloopgebied.	N.t.b.	-
12. Verbeteren omgeving van schutterrij/ zwembad aan Oeveren met landschapselementen. Omvormen houten balustrade. Hekwerken, entree en beplanting beter aansluiten op landschap.	N.t.b.	-
13. Bergbezinkbassin landschappelijk inpassen door hagen rondom	1	€ 5.000
14. Laurierhaag op langere termijn verwijderen zodra de haag rondom begraafplaats het zicht op de graven ontnemt.	N.t.b.	-
15. Sportvelden beter inpassen met gebiedseigen groen.	1	€ 10.000

Beegden	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Aanvullen bomenrij: Molenstraat, Nieuwstraat (eenduidige soortkeus en aanvullen tussen nr.1 en 18)	N.t.b.	-
2. Creëren eenduidige bomenrij: Heerstraat-Noord (eenduidige soortkeus), Eindstraat, Nieuwstraat (westelijk deel tussen nr. 25 en 46)	N.t.b.	-
3. Bossfeer versterken in Bosstraat	N.t.b.	-
4. Beekdalsfeer versterken rondom Oosderweg	N.t.b.	-
5. Vergroten dorpskarakteristiek Dorpsplein door hagen, bomen op plein en passende verharding. Plein moet meer onderdeel uitmaken van Heerstraat- Noord	N.t.b.	-
6. Speelplek inpassen met hagen en fruitbomen. Hekwerk niet in het zicht.	1	€ 5.000
7. Bosplek de Tes: kansen voor natuurlijk spelen in het groen.	1	€ 10.000
8. Entrees aan doorgaande route (komborden) in groen plaatsen i.p.v. verharding (Heerstraat-Noord)	1	€ 10.000
9. Meer bossfeer creëren bij nieuwbouw: Bosstraat	N.t.b.	-
10. Stimuleren gevelgroen passend in historisch karakter (stokrozen en klimplanten ed.) in Abelenstraat, (oude deel) Dorpsstraat, Kruisstraat, deel van Eindstraat	N.t.b.	-
11. Eindstraat verbeteren en herkenbaar maken als oude weg.	N.t.b.	-
12. Oostzijde van Beegden: dit gebied wordt verlaagd waardoor voornamelijk vochtige hooilanden ontstaan. Recreatief aantrekkelijker maken i.c.m. educatie.	N.t.b.	-
13. Aantrekkelijker maken start van de route: bij Nieuwstraat bijv. fruitbomen plaatsen	N.t.b.	-

Heel	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Bij wegreconstructie aan Heerbaan een bomenrij plaatsen.	N.t.b.	-
2. Daalzicht voorzien van boomstructuur.	N.t.b.	-
3. Dorpsstraat eenduidiger maken: leilindes of gewone lindes. Daarnaast gevelgroen of stoeptegeltuintjes (klimplanten, stokrozen) stimuleren	N.t.b.	-
4. Verbeteren uitstraling Raadhuisplein door middel van enkele bomen te plaatsen die kunnen uitgroeien tot markante elementen in dorpskern. Kleurthema van het plein minder smaak gebonden waardoor tijdlozere uitstraling ontstaat.	N.t.b.	-
5. Beleefbaar en herkenbaar maken Sleyebeek ten zuiden van de kern. Ook bij St. Anna	N.t.b.	-
6. In de kern de zone rondom de beek meer integreren; spelen met water, flauwe oevers, natuur en ecologie, waterberging, e.d.	1	€ 25.000
7. Kans: integreren groen van instituut terrein biedt mogelijkheden om omgevingskwaliteit te verbeteren.	N.t.b.	-
8. Komborden in groen plaatsen aan de doorgaande routing.	1	€ 10.000
9. Noord: Aanbrengen bomenrijen aan Sportparklaan, Ptr. Dr. Neijensstraat en Julianastraat.	N.t.b.	-
10. Zuid: accentueren van de stedenbouwkundige opzet door het aanvullen van bomen aan de oostzijde van Broekbeemden en Heerepad.	N.t.b.	-
11. Vergroenen woonstraten met boomstructuur aan de noordzijde van Heel.	N.t.b.	-
12. Versterken landschappelijke karakteristieken aan oostzijde van de kern. Benutten ecologische kansen.	1	€ 50.000
13. Recreatief aantrekkelijk maken oostzijde Heel i.c.m. verbeterpunt 12.	N.t.b.	-

Panheel	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Aanbrengen bomenrij St. Antoniusstraat- Pater Jac. Scheursweg	N.t.b.	-
2. Aanbrengen bomenrij binnen de kern: Heelderweg en Thornerweg	N.t.b.	-
3. Aankleden plein met hagen en hoogwaardige materialen.	1	€ 25.000
4. Nieuw beplantingsplan voor het groenplekje waarbij de beplanting de overgang tussen woonwijk en bosgebied ondersteunt en bijdraagt aan de biodiversiteit.	1	€ 10.000
5. Beek als een waardevol element in de kern inrichten: route aantrekkelijk maken, beleving beek, plas/dras, waterberging. Achterzijde wordt voorzijde bedrijven enz.	N.t.b.	-
6. Bij de doorgaande routing de komborden in groen: St. Antoniusstraat-Pater Jac. Scheursweg en Thornerweg-Heelderweg	1	€ 5.000

Wessem	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Aanbrengen bomenrij: Pastoor Janssenstraat-Molenweg-van Horneplein	N.t.b.	-
2. Vervangen bolacacia's aan Maasstraat door Lindes	N.t.b.	-
3. Upgraden park- totaal plan nodig, waarbij Thornerbeek en Panheelderbeek een belangrijke onderdelen vormen. Grote kwaliteitsslag te behalen voor Wessem wordt momenteel opgepakt door dorpsraad i.s.m. gemeente en IKL	N.t.b.	-
4. Groenzone Panheelderbeek: Uniforme achterzijde stimuleren, visie op bomen aan beek zodat eenduidig beeld ontstaat. Meenemen in totaalplan Panheelderbeek en park aan Thornerweg.	1	€ 25.000
5. Vergroenen en structuur bieden voor verbeterde entree Wessem	1	€ 10.000
6. Beide beken: meer beleefbaar en zichtbaar maken in de kern en ecologische kwaliteiten benutten.	N.t.b.	-
7. Twee Groenplekken in westelijke wijk meer met elkaar verbinden door o.a. verwijderen haag.	1	€ 5.000
8. Pleintje St. Medardusstraat vergroenen	N.t.b.	-
9. Beek nabij jachthaven beleefbaar maken	N.t.b.	-

Thorn	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Casino-Wal en Oude Trambaan voorzien van boomstructuur	N.t.b.	-
2. Eenduidige structuur nastreven aan Boekenderweg door bomen meer ruimte te geven zodat ze kunnen uitgroeien als sterke structuur. Eenduidige onderbeplanting.	N.t.b.	-
3. Beter beschermen van bomen op parkeerplekken zodat ze uit kunnen groeien tot kwaliteit van de kern	1	€ 10.000
4. Beplanting omvormen naar gras, haag en bomen	N.t.b.	-
5. De kapellen en kruisbeelden markeren met lindes zoals in Beegden binnen de kern en tussen Ohé en Laak buiten de kern. Plekken eveneens aankleden met stinsen.	1	€ 25.000
6. Inpassen loodsen aan oostzijde Meers.	N.t.b.	-
7. Komborden doorgaande route in groen plaatsen.	1	€ 5.000
8. Aanbrengen boomstructuur aan Kruisweg, Sleestraat	N.t.b.	-
9. Grottere meerwaarde aanbrengen bij groenstroken. Kans voor waterberging en biodiversiteit.	N.t.b.	-
10. Opwaardering landschap rondom Loreto-kapel aan Heerbaan richting dorp: dorpsmantel en route versterken met kleinschalige landschapselementen	N.t.b.	-
11. Sportvelden beter inpassen met gebiedseigen groen.	1	€ 10.000

Stevensweert	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Knotbomen met zicht op het bastion verwijderen	1	€ 5.000
2. Nieuwendijk voorzien van enkele bomenrij (niet in de oude kern)	N.t.b.	-
3. Een deel van de bomen aan Maasdijk ter hoogte van vesting zijn in aftakelingsfase. Bomen worden voorlopig niet ingeboet. Zodra grotere gaten in de laan ontstaan zal in overleg met inwoners en overige betrokkenen (oa. omgevingscommissie) beoordeeld worden wat wenselijk is: herplant of sanering van de laan en eventueel dijk om het vrije schootsveld te herstellen.	N.t.b.	-
4. Aanbrengen bomenrij aan Eiland en Brandt en Roumerweg Groenverbindingen dragen bij aan het vergroten de biodiversiteit.	N.t.b.	-
5. In samenspraak met omgevingscommissie een uniform straatmeubilair toepassen.	N.t.b.	-
6. Bij de doorgaande routing de komborden in groen plaatsen	1	€ 10.000
7. Na profielaanpassing boomstructuur aanbrengen aan deel van Burg. Minkenbergweg, Muncadostraat en Prinses Irenestraat.	N.t.b.	-
8. Aanbrengen van eenduidige onderbeplanting in de straten van de nevenstructuur: bomen in beplanting.	N.t.b.	-
9. Vergroten belevings- en gebruikswaarde Meerskamp. (bv. Visvoorzieningen, speelplek)	N.t.b.	-
10. Bolbomen vervangen voor leibomen of soortgelijks. Beter aansluiten op cultuurhistorisch beeld.	N.t.b.	-
11. Sportpark gaat weg. Kans voor waterberging op deze locatie.	N.t.b.	-
12. Beter zichtbaar maken van paden door hagen bij entrees te plaatsen, routing aanbrengen.	1	€ 10.000

Ohé en Laak	Prioriteit	Indicatieve kosten
1. Ohé: Raadhuisstraat en Dorpsstraat aanvullen bomenrij	N.t.b.	-
2. Laak: boomstructuur aanvullen aan dijk	N.t.b.	-
3. Aanbrengen bomenrij Veldstraat	N.t.b.	-
4. Vergroenen dorpspleinen door middel van groen	1	€ 10.000
5. Beste bomen behouden door selectie te maken. Speelplek uitdagender maken	1	€ 25.000
6. Landschappelijkere soorten toepassen en minder hekwerken.	1	€ 10.000
7. Landschapsstructuur kasteel Walborg versterken	N.t.b.	-
8. De komborden aan deze wegen voorzien van groen voor een herkenbare entree	1	€ 5.000
9. Stimuleren privé groen met gebiedseigen soorten	N.t.b.	-
10. voorkomen dat hagen te hoog worden en daardoor het open karakter van het gebied aantasten.	N.t.b.	-

Pol en Osen	Prioriteit	Indicatieve kosten
-	-	-